

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Aika 2.4.2024 klo 14.00 –

Paikka Viitasaaren kaupungintalo, Keskitie 10, 44500 Viitasaari (lautakuntien kokoushuone)

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Paananen Anu	Puheenjohtaja, Viitasaari
	Pekkarinen Tapio	Varapuheenjohtaja, Kinnula
	Koskela Jyrki	Jäsen, Viitasaari
	Seppälä Arto	Jäsen, Kannonkoski
	Korpi Jussi	Jäsen, Kivijärvi
	Huumarkangas Jouko	Jäsen, Kyyjärvi
	Kumpulainen Laura	Jäsen, Pihtipudas
	Pasanen Sulo	Jäsen, Pihtipudas
Muu	Vuopionperä-Kovanen Helena	Viitasaaren kaupunginjohtaja
	Rossi Risto	Viitasaaren khall edustaja
	Nykänen Onni	Pihtiputaan khall edustaja
	Leppänen Erkki	Kivijärven khall edustaja
	Pimiä Nina	Esittelijä/valmistelija
	Mattola Auli	Pöytäkirjanpitäjä

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
17	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
18	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
19	Maa-aineslupa / Keski-Suomen ely-keskus/Väylävirasto Liitännäisalue 601-896-1-6 ja Liitännäisalue 601-896-1-7, Pihtipudas	5
20	Maa-aineslupa / Herralan sora-alue 601-896-1-1 ja Valtion sora-alue 601-401-2-159, Pihtipudas	17
21	Maa-aineslupa / Ilos-Sora Oy, Iloshauvat 601-404-27-65 ja Iloshauvat I 601-404-27-77, Pihtipudas	30
22	Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / UPM-Kymmene Oyj/Metsä, Taskonaho 601-407-14-50, Pihtipudas	42
23	Ympäristönsuojelulain 115a §:n mukainen ilmoituspäätös / Tuomela 601-403-111-11, Pihtipudas	55
24	Maa-aineslupa / Perhon hautakivi/Rakennuskivi Oy, Lukkarinlahti 265-403-3-255, Kivijärvi	64
25	Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / Vaarinvuori Oy, Ravila 931-401-1-573, Viitasaari	70
26	Maa-ainesten oton keskeyttämisen pysyttäminen ja lisämaksujen periminen / Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari	87
27	Ilmoitusasiat / Ympäristönsuojelu	89

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

17

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024

Ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi kuntalain 77 §:n mukainen lautakunta, jossa on 12 jäsentä. Sopijakunnat ovat Viitasaari, Pihtipudas, Saarijärvi, Karstula, Kinnula, Kyyjärvi, Kannonkoski ja Kivijärvi. Lautakunta toimii Viitasaaren kaupungin organisaatiossa ja on nimeltään 1.1.2018 alkaen Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

Lautakunnan tehtävistä ja kokousjärjestelyistä määrätään tarkemmin palvelualueen toimintasäännössä ja vastuukunnan hallintosäännössä. Sopijakunnat ovat muuttaneet hallintosääntöjään siten, että niissä annetaan sopimuksen mukaiset tehtävät isäntäkunnalle ja niiltä osin noudatetaan vastuukunnan hallintosääntöä.

Kokous kutsutaan koolle lautakunnan päättämällä tavalla. Kuntalain 58 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Asioiden käsittelyssä oikeus päätöksentekoon vaihtelee kunnittain yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveysvalvonta, eläinlääkintä ja eläinsuojelu
Päätöksentekoon oikeuttavat kunnat ja jäsenmäärät;
Saarijärvi (2 jäsentä), Viitasaari (2 jäsentä), Pihtipudas (2 jäsentä), Karstula (2 jäsentä), Kinnula (1 jäsen), Kyyjärvi (1 jäsen), Kannonkoski (1 jäsen) ja Kivijärvi (1 jäsen).
Jäseniä yhteensä 12, kokouksessa läsnä oltava vähintään 7 jäsentä.

Ympäristönsuojelu
Päätöksentekoon oikeuttavat kunnat ja jäsenmäärät;
Viitasaari (2 jäsentä), Pihtipudas (2 jäsentä), Kannonkoski (1 jäsen), Kivijärvi (1 jäsen), Kyyjärvi (1 jäsen) ja Kinnula (1 jäsen).
Jäseniä yhteensä 8, kokouksessa läsnä oltava vähintään 5 jäsentä.

Rakennusvalvonta
Päätöksentekoon oikeuttavat kunnat ja jäsenmäärät;
Viitasaari (2 jäsentä), Pihtipudas (2 jäsentä), Kannonkoski (1 jäsen), Kivijärvi (1 jäsen), Kyyjärvi (1 jäsen), Kinnula (1 jäsen) ja Karstula (2 jäsentä).
Jäseniä yhteensä 10, kokouksessa läsnä oltava vähintään 6 jäsentä.

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

18

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024

Hallintosäännön mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Ympäristölautakunta käyttää pöytäkirjojen tarkastamisessa sähköistä tarkastusmenettelyä. Määräaika pöytäkirjan tarkastamiselle sähköisesti on kolme päivää.

Lautakunta valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa Viitasaaren, Pihtiputaan, Kannonkosken, Kivijärven, Kyyjärven tai Kinnulan virallisista kokousedustajista.

Päätösehdotus

Lautakunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Jyrki Koskelan ja Laura Kumpulaisen.

Päätös

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

19

Maa-aineslupa / Keski-Suomen ely-keskus/Väylävirasto, Liitännäisalue 601-896-1-6 ja Liitännäisalue 601-896-1-7, Pihtipudas

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
631/11.01.00.01/2023

Keski-Suomen ELY-keskus/Väylävirasto hakee maa-aineslain mukaista lupaa maa-aineksen ottoa varten Pihtiputaan kunnan Ilosjoen kylän tiloille Liitännäisalue 601-896-1-6 ja Liitännäisalue 601-896-1-7.

HAKIJA

Keski-Suomen ELY-keskus / Väylävirasto
PL 250
40101 Jyväskylä

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 3.7.2023.

OTTAMISALUE

Ottamisalue pinta-ala on 4,12 ha. Haettu kokonaisottomäärä 220 000 m³ ja ottoaika 10 vuotta.

Tiloja Liitännäisalue 601-896-1-6 ja Liitännäisalue 601-896-1-7 hallinnoiva viranomainen on Väylävirasto / Keski-Suomen ELY-keskus.

HAKEMUS JA OTTAMISUUNNITELMA

Edellisen ottoluvan vanhentuessa Väylävirasto / Keski-Suomen ELY-keskus hakee uutta lupaa Gummeruksen sora-alueelle maa-ainesten ottamiseen ja maisemoinnin suorittamiseen. Ottamisalueelta on otettu maa-ainesta Liikennevirastolle / Keski-Suomen ELY-keskukselle myönnetyllä luvalla (Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunta 13.8.2013 §77).

Suunnitelma-alueen muodostavat molemmat tilat kokonaisuudessaan. Tilan 896-1-6 pinta-ala on 3.86 ha. Ottoalueen pinta-ala on 2.65 ha. Tilan 896-1-7, pinta-alaltaan 0.26 ha alueella ei ole ottoaluetta. Otettava maa-aines on pääosin hiekkaa ja hiekkaista soraa. Kaivausta jatketaan jo avatuista montuista. Alimmaksi ottotasoksi esitetään +117,1 m N2000.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevaa tietä pitkin Ilosjoen seututieltä. Lähin talo sijaitsee ottamisalueelta 220 metriä itään. Lähimmät vapaa-

ajanasunnot sijaitsevat ottoalueesta 250 itään Kolimajärven rannalla. Taloilta ei ole näköyhteyttä ottoalueeseen.

Nykyisen kaivun syvin kohta on alueen pohjoisreunassa +118,8 m. Ottoalueen luoteisreunastavajaat 200 metriä luoteeseen sijaitsee kaksi pohjavesiputkea. Putkista on tehty pohjavesiseurantaa 4 kertaa vuodessa. Pohjoisemman putken Hp 103 pohjavesi on vaihdellut tasolla +111,65-112,35m. Eteläisemmän putken Hp 108 pohjaveden pinta on ollut tasolla +101,87-112,20m (N2000). Alin ottotaso on +117.1 m.

Alue on kartoitettu GPS-mittauksena joulukuussa 2012. Kartoitusta on täydennetty muuttuneilta osin GPS-mittauksena ja dronekartoituksena kesäkuussa 2023 ja alueen korkeuskäyrät on työstetty Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta. Kartta on piirretty ja tulostettu tätä suunnitelmaa varten mittakaavaan 1:2000 2:n metrin käyrävälein. Koordinaatisto on ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000. Alueen korkeuspisteinä ovat kartassa näkyvät pyykkien n:o 4,5 ja 69 päät, kartassa näkyvien pohjavesiputkien päät sekä kahden korkeuspisteen korot. Korot ovat maalimerkkejä kivissä.

Kaivusyvytydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Ottotaso on sama kuin nykyisessä maa-ainesten ottamisluvassa. Kaivausta jatketaan jo avatuista montuista. Alueen jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueella muotoillaan ja maisemoidaan ensivaiheessa alueen itäreuna. Rajoilla 5-8 ja 8-3 olevasta maa-ainesten otosta sovitaan naapuritilan kanssa. Alueen rajauspaalut, luiskamallit ja korkeushäkki rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:3. Alue metsittyy luontaisesti. Mikäli luontainen uudistus viivästyy, kylvetään alueelle männynsiementä

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Alue sijaitsee Iloskankaan 1-luokan (0960102) pohjavesialueella. Lähin vesistö on Kolima, joka sijaitsee lähimmillään noin 300 m ottoalueesta itään. Koliman pinnan taso on 111.2. Lähin suojelualue on Koliman Natura-alue (FI0900072), jonne on ottoalueen itäreunalta matkaa noin 700 metriä. Iloskankaan sora-alueen ympäristössä on 4 muinaismuistokohdetta, kivikautisia asuinpaikkoja. Lähimmälle kohteelle on matkaa ottoalueen kaakkoiskulmasta noin 300 metriä.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Alue ei sijaitse asema- tai yleiskaava-alueella. Koliman rantaosayleiskaavan raja sijaitsee suunnitelma-alueen välittömässä läheisyydessä. Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä matkailun ja virkistysvetovoima-alue, kulttuuriympäristön vetovoima-alue ja biotalouteen tukeutuva alue.

KUULEMINEN JA LAUSUNNOT

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 22.8.-28.9.2023 Viitasaaren kaupungin verkkosivulla, tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivulla.

Naapurikiinteistöjen omistajia on erikseen kuultu kirjeitse. Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselta sekä Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

SAAPUNEET LAUSUNNOT**Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto**

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon yhteenvedossa todetaan seuraavaa:

" Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat, Keski-Suomen ELY-keskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin sallittu ottotaso on hakemuksen mukaisesti +117,1 m N2000, kuitenkin vähintään 4 metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Ottotoiminnan sijoituessa I luokan pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Yhdestä alueella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta (tarvittaessa tulee asentaa uusi havaintoputki) otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein.

Välivuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

- Tilalla sijaitsevista havaintoputkista tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

- Ottotoiminnan alussa tulee uudelle alueelle, sen eteläosaan, asentaa uusi pohjaveden havaintoputki.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maainesluvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

- Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Alueen loppumuotoilu ja maisemointi suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Luiskat muotoillaan vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500

kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Alueen jälkihoitovelvoite (mm. metsän istutus) kuuluu luvanhakijalle.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistytessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2026 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Sorakuoppien reunoille voikin asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.”

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

” Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön mukaan ottamisalueet tulee sijoittaa siten, että ottamisella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjavesiäsiintymän veden laadulle eikä määrälle. Haitalliset pohjavesivaikutukset korostuvat soran ottamisalueilla, mistä syystä ne tulee sijoittaa vedenottamoiden lähialueiden ja mahdollisuuksien mukaan myös pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Tulee harkita tai selvittää onko toiminnalle haettava Vesilain mukainen lupa. Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Em. Ympäristöministeriön oppaan mukaan lupa edellytetään silloin, kun maa-ainesten ottamisen pohjavesivaikutukset ovat mahdollisia, vaikka niiden todennäköisyys olisikin verrattain vähäinen. Pohjaveden virtaussuunta on Pihtiputaan kunnan pohjaveden suojelusuunnitelman 2020 mukaan juuri hakemuksen mukaiselta toiminta-alueelta vedenottamolle päin ja etäisyys ottamoon 800m.

Mikäli lupa haetulle toiminnalle myönnetään, tulee maa-ainestenottoalueella toimiville toimijoille tiedottaa riittävästi pohjavesialueesta, jotta kaikki alueella toimivat tietävät toimivansa pohjavesialueella josta otetaan juomavettä. Ja, että toimijat osaavat kaikessa toiminnassa noudattaa riittävää varovaisuutta, erityisesti pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä. Tiedottamisesta vastaava taho tulee nimetä.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella tulee kieltää.

Alueella ei tule käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja kemikaalivuotojen välttämiseksi. Autojen ja koneiden huolto pohjavesialueella on kiellettävä, ellei asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla voida poistaa pohjaveden pilaantumisvaaraa. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

Koneita ei saa säilyttää pohjavesialueella pitkiä aikoja. Mikäli alueen toiminnassa tulee pitkähkö tauko, tulee pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavat koneet siirtää pois pohjavesialueelta.

Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi, joten toimijalla on oltava imeytysainetta. Päästöstä on välittömästi ilmoitettava kunnan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaviranomaiselle.

Pohjaveden ylimmän pinnan päälle jätettävän suojakerrospaksuuden tulisi olla vähintään 6m, koska toiminta sijoittuu lähelle vedenottamoita ja on pohjaveden muodostumisalueella.

Melu ja pöly

Maa-ainesten otto tapahtuu lähellä asutusta. Suoja-etäisyys suositus soranotossa lähimpään asuttuun rakennukseen on Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön mukaan vähintään 100 m.

Mikäli maa-ainestenottolupa myönnetään toiminta ottamisalueella ja ottamisalueen liittymätiet sekä kuljetukset on hoidettava siten, että toiminnasta aiheutuvat pöly-, melu- ja värinähaitat ovat mahdollisimman vähäisiä.”

HAKIJAN VASTINE

Hakija ei ole antanut vastinetta annettuihin lausuntoihin.

Oheismateriaali:

- Sijaintikartta, suunnitelmakartta, nykytilanne (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 4596815

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää Keski-Suomen ELY-keskus / Väylävirastolle maa-ainesluvan maa-aineksen ottamiseen kiinteistöillä Liitännäisalue 601-896-1-6 ja Liitännäisalue 601-896-1-7, Ilosjoki, Pihtipudas. Hakemuksessa ja 29.6.2023 päivätyssä ottamissuunnitelmassa esitetyn lisäksi tulee ottamisessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Alin sallittu ottotaso on +117,1 m N2000, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella.
2. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Jyrkät vaaralliset luiskat tulee suojata lippusiimalla tai vastaavalla. Suojaamiseen ja merkitsemiseen ei saa käyttää piikkilankaa. Ottamisalueelle tulee asentaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. luvanhaltijan/urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnet tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen ottotoiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus.
3. Toiminnan aloittamisvuoden aikana uuden alueen eteläosaan asentaa uusi pohjaveden havaintoputki. Putken tiedot ja havainto pohjavesipinnan korkeudesta tulee toimittaa kunnan maa-ainestalon valvojalle ja ELY-keskukselle.
4. Toiminnan aloittamisvuoden aikana tulee suunnitelma-alueen pohjavesiputkesta ottaa vesinäyte, josta tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein.

Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi tulla määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8.

Kolmen vuoden välein, sijoittuen laajemman näytteen välisille vuosille, tulee alueen pohjavesiputkesta otetusta pohjavesinäytteestä tutkia sameus, väri, happi, pH, sähkönjohtavuus, CODMn tai TOC, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti ja kloridi.

Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Jos pohjaveden laadun todetaan muuttuneen, voi valvontaviranomainen määrätä luvan haltijan ottamaan lisänäytteitä tai tarkentamaan analyysivalikoimaa.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

5. Pohjavesipinnan korkeuden mittaustulokset sekä pohjavesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta tulee pyydettäessä esittävä valvontaviranomaiselle.

Otetun maa-aineksen määrä ja laatu on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti viemällä tiedot maa-aineslain 23 b §:n tarkoittamaan tietojärjestelmään (NOTTO).

6. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22-7) LAeq 50 dB sekä loma-

asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22-7) 40 dB.

7. Pölyhaittojen ehkäisy
Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittausta. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.
8. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Poltto- ja voiteluaineiden tilapäinen säilytys tulee tehdä kaksoisvaipallisissa astioissa tai säilytysastiat tulee pitää niiden tilavuutta vastaavissa katetuissa suoja-altaissa. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkauspaikan pohja tulee suojata siten, ettei tankkauksesta aiheudu öljy tai polttoaine- päästöjen vaaraa. Lisäksi pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.
9. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
10. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön.
11. Alueen loppumuotoilu ja maisemointi suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoito-toimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä.

Käytöstä jo poistunut alue tulee luiskata, pintamaat levittää ja alue metsittää ensi tilassa. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäisen kerran 30.9.2026 mennessä.

Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Alueen maisemoinnissa luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Maisemoinnissa tulee huolehtia kasvupinnan muodostamisesta ja alueen metsittämisestä paikalle soveltuvalla puustolla. Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Alueen jälkihoitovelvoite (mm. puiden istutus) kuuluu luvanhakijalle.

12. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: vaarantunut/VU). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainestenoton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueenjälki- hoitoa tehtäessä pesimäalue jätetään luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset tulee suojata aitaamalla.
13. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän maa-ainelain mukaisen luvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 17300 euron vakuus lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Päätöksen perustelut:

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-ainelain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Suunniteltu ottamisalue on jatkoa vanhalle ottamistoiminnalle.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Alue sijaitsee Iloskankaan pohjavesialueella (0960102, luokka 1). Pohjaveden laatua seurataan asentamalla uudelle alueella uusi pohjaveden havaintoputki sekä säännöllisellä näytteenotolla. Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen lainvoimaisuutta myönnetään, koska suunnitelma-alue on ollut soranottokäytössä jo aiemmin. Tämän lisäksi koska kyseessä on hiekan- ja soranotto, on alue palautettavissa tarvittaessa ennalleen eikä täytöntöönpanon tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lupamääräykset 1-2 on annettu valvonnan helpottamiseksi sekä alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi. Lupamääräykset 3-10, 13 on annettu ympäristöön kohdistuvan melu-, roskaantumishaitan sekä vesien- ja maaperän pilaantumishaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi. Lupamääräys 11 on annettu alueen palauttamiseksi luontaiseen tilaan ottotoiminnan päätyttyä. Lupamääräys 12 on annettu luonnonsuojelulain mukaisen uhanalaisen eläinlajin pesinnän turvaamiseksi.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA
Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSAOLO:

Lupa on voimassa 30.4.2034 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkastusmaksu:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 2778,4 euroa. Maksuun lisätään taksan mukaisesti kuulemisista aiheutuneet kustannukset.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20, 23 §

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6, 7 §

VNp melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Luonnonsuojelulaki (9/2023)
Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa
(Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta
hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä
hallintoasioissa annetussa laissa ([808/2019](#)) säädetään.
Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

20

Maa-aineslupa / Keski-Suomen ely-keskus/Väylävirasto, Herralan sora-alue 601-896-1-1 ja Valtion sora-alue 601-401-2-159, Pihtipudas

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
630/11.01.00.01/2023

Keski-Suomen ELY-keskus / Väylävirasto hakee maa-aineslain mukaista lupaa maa-aineksen ottoa varten Pihtiputaan kunnan Alvajärven kylän tiloille Herralan sora-alue 601-896-1-1 ja Valtion sora-alue 601-401-2-159.

HAKIJA

Keski-Suomen ELY-keskus / Väylävirasto

PL 250

40101 Jyväskylä

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 21.6.2023.

OTTAMISALUE

Ottamisalue pinta-ala on 6,32 ha. Haettu kokonaisottomäärä 150 000 m³ ja ottoaika 10 vuotta.

Tila 601-896-1-1 on liitännäisalue, joita ei lainhuudateta. Tilaan 601-401-2-159 on lainhuuto Suomen valtiolla. Hallinnoiva viranomainen on Väylävirasto / Keski-Suomen ELY-keskus.

HAKEMUS JA OTTAMISUUNNITELMA

Edellisen ottoluvan vanhentuu Väylävirasto / Keski-Suomen ELY-keskus hakee uutta lupaa Herralan sora-alueelle maa-ainesten ottamiseen ja maisemoinnin suorittamiseen. Ottamisalueelta on otettu maa-ainesta Liikennevirastolle / Keski-Suomen ELY-keskukselle myönnetyllä luvalla (Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunta 28.05.2013 § 66).

Herralan sora-alue muodostuu kahdesta tilasta, Herralan sora-alue 601-896-1-1 ja Valtion sora-alue 601-401-2-159. Suunnitelma-alueen muodostavat molemmat tilat kokonaisuudessaan. Tilan Herralan sora-alue pinta-ala on 5.81 ha ja tilan Valtion sora-alue 0.51 ha. Ottoalueen pinta-ala on 4.92 ha. Otettava maa-aines on pääosin soraa ja hiekkaa. Alue on osittain avattu maa-ainesten ottoa varten ja metsäisiltä osiltaan kasvaa eri ikäistä männikköä. Alimmaksi ottotasoksi esitetään +124,3 m N2000.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevaa tietä pitkin Pihtipudas-Sievi maantieltä. Lähin talo sijaitsee ottamisalueelta 100 metriä lounaaseen ja lähin lomakiinteistö 300 metriä etelään.

Ottamisalue sijaitsee Alvajärven (0960107) tärkeällä 1.luokan pohjavesialueella. Ottoalueen läheisyydessä olevien pohjavesiputkien seurantatietojen mukaan pohjaveden pinta on vaihdellut alueella vuosien 2018-2021 välisenä aikana lukemien 112.20-112.85 välisellä tasolla. Pohjaveden pintaa on seurattu yhteensä neljästä eri putkesta eri puolilla suunnitelman kohteena olevasta alueesta.

Alueen suunnitelmakartan pohjana on Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto, jota on maastomittauksin GPS-mittauksena ja dronekartoituksena täydennetty kesäkuussa 2023. Kartta on piirretty ja tulostettu tätä suunnitelmaa varten mittakaavaan 1:2000 2:n metrin käyrävälein. Koordinaatisto on ETRS TM35 ja korkeustaso N2000. Alueen korkeuspisteinä ovat kartassa näkyvät pyykkien n:o 3, 4, 8, 9 ja 11 päät.

Kaivusyvytydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Alin ottotaso on 124.3. Ottotaso on sama kuin alueen aiemmassa luvassa. Kaivausta jatketaan jo avatuista montuista. Alueen jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueella muotoillaan ja maisemoidaan ensivaiheessa alueen länsireuna. Rajoilla 9-10, 10-11, 11-2, 2-4 ja 4-1 suoritettavasta maa-ainesten otosta on sovittu naapuritilojen kanssa. Alueen rajauspaalut, luiskamallit ja korkeushäkit rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:2 - 1:3. Alue metsittyy luontaisesti. Mikäli luontainen uudistus viivästyy, kylvetään alueelle männynsiementä

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Alue sijaitsee Pihtiputaan keskustasta 12 km luoteeseen Alvajärven kyläkeskuksen tuntumassa Kokkomäessä. Lähin vesistö on ottoalueen lounaispuolella 300 metrin päässä sijaitseva Alvajärvi. Alvajärven pinta on tasolla 111.6. Lähin suojelualue on Suurisuo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva Natura-alue, jonne on matkaa alueen koillisivulta 3,9 km kohti koillista. Lisäksi suunnitelma-alueelta 400 m lounaaseen, maantien eteläpuolella, sijaitsee Alvajärven uimarannan kiinteä muinaisjäännös.

Alue sijaitsee Alvajärven pohjavesialueella (0960107, luokka I), joka on varattu Alvajärven vedenhankintaa varten. Pohjavesi virtaa harjussa pääasiassa luoteesta kaakkoon. Pääosa pohjavedestä purkautuu harjun kaakkoisosassa Alvajärveen.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä kulttuuriympäristön vetovoima-alue. Suunnitelma-alue sijaitsee Alvajärven ranta- ja kyläosayleiskaava-alueella. Kaavassa suunniteltu ottoalue on osoitettu M-EO merkinnällä, jolla on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on merkitystä sora- ja hiekkahuollossa. Maa-ainesten oton yleissuunnitelma on hyväksytty alueelle. (Kunnanhallitus 30.4.2023 § 26) Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä kulttuuriympäristön vetovoima-alue ja biotalouteen tukeutuva alue. Alueen tuntumassa Pihtipudas-Sievi maantien varressa on ulkoilureitin merkintä. Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen maakuntaura ja muut sitä tukevat ulkoilureitit ohjeellisena.

KUULEMINEN JA LAUSUNNOT

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 22.8. – 28.9.2023 Viitasaaren kaupungin verkkosivulla, tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivulla. Naapurikiinteistöjen omistajia on erikseen kuultu kirjeitse. Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselta sekä Pihtiputaan kunnan terveys- ja ympäristöviranomaiselta.

SAAPUNEET LAUSUNNOT

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon yhteenvedossa todetaan seuraavaa:

” Maa-ainesten oton yleissuunnitelma Pihtipudas, Alvajärven Kokkomäki on laadittu maa-ainesten oton yleissuunnitelma (Häkkinen, Hernesmaa 6.2.2023). Suunnitelman tarkoitus on kaavamääräyksen mukaisesti sovittaa yhteen maa-ainesten otto alueen tärkeiden luontoarvojen kanssa ja ohjata sitä kokonaisuutena. Näin alueen otto suoritetaan pohjaveden suojelun näkökohdat ja tärkeät luonnonarvot huomioiden.

Maisemansuojelulliset näkökohdat

Yleissuunnitelman toimenpide suosituksissa todetaan mm. että kaukomaiseman suojelemiseksi Alvajärven suuntaan, ja järven selälle asti, sekä myös pohjoisen ja koillisen suuntaan on ottotoiminta syytä rajata harjun koillisivustalle ja huolehtia harjun lakialueen säilymisestä mahdollisimman yhtenäisenä. ELY-keskus toteaa, että ottoalue näkyy pohjoisen ja koillisen suuntaan mm. alueelle jätetystä suojapuustosta huolimatta.

Vesiensuojelulliset näkökohdat

Alue sijaitsee Alvajärven pohjavesialueella (0960107, luokka I), joka on varattu Alvajärven vedenhankintaa varten. Pohjavesi virtaa harjussa pääasiassa luoteesta kaakkoon. Pääosa pohjavedestä purkautuu harjun kaakkoisosassa Alvajärveen. Alvajärven vedenottamo sijaitsee ottoalueelta noin 1,3 km kaakkoon. Lähin kolmesta alustavasti tutkitusta vedenottamon paikasta sijaitsee ottoalueelta n. 640 m luoteeseen. Alimmaksi otto tasoksi esitetään + 124,3 m - +126,3 m N2000. Naapuritilalla, Lamminmäki 2:79, on pohjavesiputki (putken pään korkeus on +119.21 m N60). Tilaa koskevan hakemuksen mukaan ylin havaittu veden pinnan korkeus on ollut tasolla +112.85 m N60 (14.6.2021). Ko. putkesta ei ole pidempiaikaisia seurantatietoja. Hakemuksen mukaan ottoalueen läheisyydessä olevien pohjavesiputkien seurantatietojen mukaan pohjaveden pinta on vaihdellut alueella vuosien 2018-2021 välisenä aikana lukemien 112.20-112.85 välisellä tasolla. Pohjaveden pintaa on seurattu yhteensä neljästä eri putkesta eri puolilla suunnitelman kohteena olevasta alueesta. Havaintoja ja putkia ei ole esitetty hakemuksessa. Herralantilalla ei ole havaintoputkea.

Luonnonsuojelulliset näkökohdat

Suunnitellulla ottoalueella ei ole ELY-keskuksen tiedossa olevia luonnonsuojelun kannalta arvokkaita kohteita.

Yhteenveto

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta, jos ottotoiminnassa otetaan riittävästi huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

ELY-keskus katsoo, että maisemahaitan pienentämiseksi pohjoisen ja koillisen suuntaan sekä yleensä maisemallisen vaihtelevuuden säilymiseksi, tulisi harjumuodostuman laki säilyttää koskemattomana ja siten tilojen Herrala, Lamminmäki ja Taipaleen rajalle sijoittuva vielä ehjä, puustoinen harjanne tulisi säilyttää koskemattoman ja jättää ottotoiminnan ulkopuolelle.

Maisemahaittojen vähentämiseksi maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Käytöstä poistunut alue tulee luiskata, pintamaat levittää ja metsittää ensi tilassa. Tarkempi ottotoiminnan ja maisemoinnin vaiheistus olisi hyvä kirjata lupapäätökseen. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2025 mennessä tai lupapäätöksen mukaan. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

-Herralan tilalle tulee ennen ottotoiminnan jatkamista asentaa näytteenottoon sopiva pohjaveden havaintoputki. Putken tiedot ja havainto pohjavesipinnan korkeudesta tulee toimittaa kunnan maa-ainestenoton valvojalle ja ELY-keskukselle. ELY-keskus varaa tilaisuuden tarvittaessa tarkentaa lausuntoaan alimman ottotason osalta.

Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan pohjaveden laatua tulee tarkkailla. Alueella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta (tarvittaessa tulee asentaa uusi havaintoputki) otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Välivuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

-Ottoalueen sijaitessa I luokan pohjavesialueella on poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys, huolto sekä tankkaus tulisi tapahtua pohjavesialueen ulkopuolella.

- Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.”

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

” Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen viranhaltijalausuntona totean seuraavaa:

Pohjavesiensuojelu

Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväään käyttöön mukaan ottamisalueet tulee sijoittaa siten, että ottamisella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjavesiesiintymän veden laadulle eikä määrälle. Haitalliset pohjavesivaikutukset korostuvat soran ottamisalueilla, mistä syystä ne tulee sijoittaa vedenottamoiden lähialueiden ja mahdollisuuksien mukaan myös pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Tulee harkita tai selvittää onko toiminnalle haettava Vesilain mukainen lupa. Maa-ainelain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Em. Ympäristöministeriön oppaan mukaan lupa edellytetään silloin, kun maa-ainesten ottamisen pohjavesivaikutukset ovat mahdollisia, vaikka niiden todennäköisyys olisikin verrattain vähäinen. Pohjaveden virtaussuunta on Pihtiputaan kunnan pohjaveden suojelusuunnitelman 2020 mukaan juuri hakemuksen mukaiselta toiminta-alueelta vedenottamolle päin ja etäisyys ottamoon reilu kilometri.

Mikäli lupa haetulle toiminnalle myönnetään, tulee maa-ainestenottoalueella toimiville toimijoille tiedottaa riittävästi pohjavesialueesta, jotta kaikki alueella toimivat tietävät toimivansa pohjavesialueella, josta otetaan juomavettä. Ja, että toimijat osaavat kaikessa toiminnassa noudattaa riittävää varovaisuutta, erityisesti pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä. Tiedottamisesta vastaava taho tulee nimetä.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella tulee kieltää.

Alueella ei tule käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja kemikaalivuotojen välttämiseksi. Autojen ja koneiden huolto pohjavesialueella on kiellettyä, ellei asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla voida poistaa pohjaveden pilaantumisvaaraa. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

Koneita ei saa säilyttää pohjavesialueella pitkiä aikoja. Mikäli alueen toiminnassa tulee pitkätkö tauko, tulee pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavat koneet siirtää pois pohjavesialueelta.

Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

---

leviämisen estämiseksi, joten toimijalla on oltava imeytysainetta. Päästöstä on välittömästi ilmoitettava kunnan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaviranomaiselle.

Pohjaveden ylimmän pinnan päälle jätettävän suojakerrospaksuuden tulisi olla vähintään 6m, koska toiminta sijoittuu lähelle vedenottamoaa ja on pohjaveden muodostumisalueella.

Melu ja pöly

Maa-ainesten otto tapahtuu lähellä asutusta. Suoja-etäisyys suositus soranotossa lähimpään asuttuun rakennukseen on Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväään käyttöön mukaan vähintään 100m.

Mikäli maa-ainestenottolupa myönnetään toiminta ottamisalueella ja ottamisalueen liittymätiet sekä kuljetukset on hoidettava siten, että toiminnasta aiheutuvat pöly-, melu- ja värinähaitat ovat mahdollisimman vähäisiä.”

HAKIJAN VASTINE

Hakija ei ole antanut vastinetta annettuihin lausuntoihin.

Oheismateriaali:

- Sijaintikartta, suunnitelmakartta, nykytilanne (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 4596815

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää Keski-Suomen ELY-keskus /Väylävirastolle maa-ainesluvan maa-aineksen ottamiseen kiinteistöillä Herralan sora-alue 601-896-1-1 ja Valtion sora-alue 601-401-2-159, Alvajärvi, Pihtipudas. Hakemuksessa ja 20.6.2023 päivätyssä ottamissuunnitelmassa esitetyn lisäksi tulee ottamisessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Tilojen Herrala, Lamminmäki, Kokkomäki ja Taipale rajalle sijoittuva vielä ehjä, puustoinen harjanne tulee säilyttää koskemattoman ja jättää ottotoiminnan ulkopuolelle vähintään korkeuskäyrän +140 mukaisesti.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle päivitetty suunnitelmapiirustukset.

2. Alin sallittu ottotaso on +124,3m - +126,3 m N2000), kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella.
3. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Jyrkät vaaralliset luiskat tulee suojata lippusiimalla tai vastaavalla. Suojaamiseen ja merkitsemiseen ei saa käyttää piikkilankaa.
Ottamisalueelle tulee asentaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. luvanhaltijan/urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen ottotoiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus.

4. Herralan tilalle tulee ennen ottotoiminnan jatkamista asentaa näytteenottoon sopiva pohjaveden havaintoputki. Putken tiedot ja havainto pohjavesipinnan korkeudesta tulee toimittaa kunnan maanainestienoton valvojalle ja ELY-keskukselle. ELY-keskus varaa tilaisuuden tarvittaessa tarkentaa lausuntoaan alimman ottotason osalta.
5. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee suunnitelma-alueen pohjavesiputkesta ottaa vesinäyte, josta tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein.

Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi tulla määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8.

Kolmen vuoden välein, sijoittuen laajemman näytteen välisille vuosille, tulee alueen pohjavesiputkesta otetusta pohjavesinäytteestä tutkia sameus, väri, happi, pH, sähkönjohtavuus, CODMn tai TOC, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti ja kloridi.

Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Jos pohjaveden laadun todetaan muuttuneen, voi valvontaviranomainen määrätä luvan haltijan ottamaan lisänäytteitä tai tarkentamaan analyysivalikoimaa.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

6. Pohjavesipinnan korkeuden mittaustulokset sekä pohjavesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta tulee pyydettäessä esittävä valvontaviranomaiselle.

Otetun maa-aineksen määrä ja laatu on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti viemällä tiedot maa-aineslain 23 b §:n tarkoittamaan tietojärjestelmään (NOTTO).

7. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22-7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22-7) 40 dB.
8. Pölyhaittojen ehkäisy
Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aiheutta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.
9. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Poltto- ja voiteluaineiden tilapäinen säilytys tulee tehdä kaksoisvaipallisissa astioissa tai säilytysastiat tulee pitää niiden tilavuutta vastaavissa katetuissa suoja-altaissa. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai

suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkauspaikan pohja tulee suojata siten, ettei tankkauksesta aiheudu öljytai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

10. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
11. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön.
12. Alueen loppumuotoilu ja maisemointi suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä.

Käytöstä jo poistunut alue tulee luiskata, pintamaat levittää ja alue metsittää ensi tilassa. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäisen kerran 30.9.2025 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Alueen maisemoinnissa luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Maisemoinnissa tulee huolehtia kasvupinnan muodostamisesta ja alueen metsittämisestä paikalle soveltuvalla puustolla. Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Alueen jälkihoitovelvoite (mm. puiden istutus) kuuluu luvanhakijalle.

13. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: vaarantunut/VU). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainestenoton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueenjälki- hoitoa tehtäessä pesimäalue jätetään luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset tulee suojata aitaamalla.

14. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän maa-aineslain mukaisen luvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään koskien uuden pohjavesiputken asentamista sekä jo käytöstä poistuneen alueen maisemointitöiden suorittamista.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 24500 euron vakuus lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Päätöksen perustelut:

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Suunniteltu ottamisalue on jatkoa vanhalle ottamistoiminnalle.

Suunniteltua ottoaluetta rajataan noudattamaan alueelle laaditun kaavamääräyksen mukaisen yleissuunnitelman toimenpidesuosituksia, joissa todetaan mm. että kaukomaiseman suojelemiseksi Alvajärven suuntaan, ja järven selälle asti, sekä myös pohjoisen ja koillisen suuntaan on ottotoiminta syytä rajata harjun koillissivustalle ja huolehtia harjun lakialueen säilymisestä mahdollisimman yhtenäisenä.

Alue sijaitsee Alvajärven pohjavesialueella (0960107, luokka 1). Pohjaveden laatua seurataan asentamalla uudelle alueella uusi pohjaveden havaintoputki sekä säännöllisellä näytteenotolla. Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen lainvoimaisuutta myönnetään koskien karttaan merkityn alueen maisemointiin liittyviä töitä sekä alueelle asennettavaa uutta pohjaveden havaintoputkea, koska alue on ollut soranottokäytössä jo aiemmin. Tämän lisäksi koska kyseessä on hiekan- ja soranotto, on alue palautettavissa tarvittaessa ennalleen eikä täytäntöönpanon tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lupamääräys 1 on annettu kaukomaiseman suojelemiseksi ja harjun lakialueen säilyttämiseksi.

Lupamääräykset 2-3 on annettu valvonnan helpottamiseksi sekä alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi.

Lupamääräykset 4-11, 14 on annettu ympäristöön kohdistuvan melu-, roskaantumishaitan sekä vesien- ja maaperän pilaantumishaitan välttämiseksi

ja rajoittamiseksi. Lupamääräys 12 on annettu alueen palauttamiseksi luontaiseen tilaan ottotoiminnan päätyttyä. Lupamääräys 13 on annettu luonnonsuojelulain mukaisen uhanalaisen eläinlajin pesinnän turvaamiseksi.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSAOLO:

Lupa on voimassa 30.4.2034 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkastusmaksu:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 2272,4 euroa. Maksuun lisätään taksan mukaisesti kuulemisista aiheutuneet kustannukset.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20, 23 §

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6, 7 §

VNp melutason ohjeistoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa (Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ([808/2019](#)) säädetään.

Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

21

**Maa-aineslupa / Ilos-Sora Oy, Iloshauvat 601-404-27-65 ja Iloshauvat I 601-404-27-77,
Pihtipudas**

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
629/11.01.00.01/2023

Ilos-Sora Oy hakee maa-aineslain mukaista lupaa maa-aineksen ottoa varten Pihtiputaan kunnan Ilosjoen kylän tiloille Iloshauvat 601-404-27-65 ja Iloshauvat I 601-404-27-77.

Toiminnanharjoittaja hakee lupaa aloittaa toiminta ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

HAKIJA
Ilos-Sora Oy

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 4.10.2023. Hakemusta on päivitetty 11.12.2023 ja asiasta on julkaistu uusi kuulutus päivityksestä johtuen.

OTTAMISALUE

Ottamisalue pinta-ala on 8 ha, josta ottoalueen pinta-ala on 4,22 ha. Haettu kokonaisottomäärä 140 000 m³ ja ottoaika 10 vuotta.

Suunnitelma-alue muodostuu tiloista Iloshauvat 601-404-27-65 ja Iloshauvat I 601-404-27-77. Tiloihin on lainhuuto Ilos-Sora Oy:llä.

HAKEMUS JA OTTAMISUUNNITELMA

Alue sijaitsee Pihtiputaan keskustasta 10 km kaakkoon Ilosjoen kyläkeskuksen tuntumassa Iloskankaalla.

Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi yhteensä 140000 m³:n maa-ainesten ottamiseen ja maisemoinnin suorittamiseen. Tällä suunnitelmalla suunnitellaan koko tilojen tulevaa ottoa. Ottoa on vaiheistettu kolmeen osaan. Oton kokonaismäärä on 285000 m³. Lupaa haetaan nyt vain suunnitelman 1-vaiheen otolle.

Ottamisalueelta on otettu maa-ainesta Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunnan Keski-Suomen Kuljetus Oy:lle myöntämällä maa-ainesten ottamisluvalla (13.8.2013 § 76).

Suunnitelma-alueena ovat pääosin tilat 27-65 ja 27-77. Suunnitelma-alueen pinta-alat ovat tilalla 27-65 5.68 ha ja tilalla 27-77 2.32 ha. Yhteensä 8.00 ha. Ottoalueen pinta-alat ovat tilalla 27-65

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

2.96 ha ja tilalla 27-65 1.26 ha.

Vaiheistetun oton pinta-alat ja massamäärät ovat:

1-vaihe 2.01 ha 140000 m³

2-vaihe 1.19 ha 45000 m³

3-vaihe 1.02 ha 100000 m³

yhteensä 4.22 ha 285000 m³

Otettava maa-aines on pääosin hiekkaa ja hiekkaista soraa.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevaa tietä pitkin Ilosjoen seututieltä, jonne on matkaa ottoalueelta 500 m. Valtatie 4 on 1700 metrin ajomatkan päässä. Lähin talo sijaitsee ottamisalueelta 400 metriä länteen.

Alue ei sijaitse asema- tai yleiskaava-alueella. Koliman rantaosayleiskaavan raja sijaitsee suunnitelma-alueen välittömässä läheisyydessä. Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue, kulttuuriympäristön vetovoima-alue ja biotalouteen tukeutuva alue.

Alue sijaitsee Iloskankaan 1-luokan (0960102) pohjavesialueella. Lähin vesistö on Kolima, joka sijaitsee lähimmillään 350 m ottoalueesta itään. Koliman pinnan taso on 111.2.

Lähin suojelualue on Koliman natura-alue (FI0900072), jonne on ottoalueen itäreunalta matkaa noin 700 metriä. Iloskankaan sora-alueen ympäristössä on 4 muinaismuistokohdetta, kivikautisia asuinpaikkoja. Lähimmälle kohteelle on matkaa ottoalueen kaakkoiskulmasta noin 300 metriä.

Ottoalueen pohjoiskulmasta vajaan 100 metriä luoteeseen sijaitsee kaksi pohjavesiputkea. Putkista on tehty pohjavesiseurantaa 4 kertaa vuodessa. Pohjoisemman putken 103 pohjavesi on vaihdellut tasolla +111.65-112.35 m. Eteläisemmän putken 108 pohjaveden pinta on ollut tasolla +111.87-112.20 m. Alin ottotaso on +117.1 m. Tasot N2000 tasoa.

Alue on kartoitettu GPS-mittauksena joulukuussa 2012. Kartoitusta on täydennetty muuttuneilta osin GPS-mittauksena ja dronekartoituksena syyskuussa 2023 ja alueen korkeuskäyrät on työstetty Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta. Kartta on piirretty ja tulostettu tätä suunnitelmaa varten mittakaavaan 1:2000 2:n metrin käyrävälein. Koordinaatisto on ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000. Alueen korkeuspisteinä ovat kartassa näkyvät pyykkien n:o 5 ja 14 päät sekä kartassa näkyvien pohjavesiputkien päät.

Alueen jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajauspaalut, luiskamallit ja korkeushäkki rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:3. Alue metsitty luontaisesti. Mikäli luontainen uudistus viivästyy, kylvetään alueelle männynsiementä.

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Alue sijaitsee Iloskankaan 1-luokan (0960102) pohjavesialueella. Iloskankaan pohjavedenottamo sijaitsee ottoalueelta n. 710 metriä luoteeseen. Ottoalue sijaitsee ottamon arvioidulla kaukosuojavyöhykkeellä.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Suunnitelma-alueella ei ole voimassa olevaa kaavaa.

KUULEMINEN JA LAUSUNNOT

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 14.12.2023-22.1.2024 Viitasaaren kaupungin verkkosivulla, tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivulla.

Naapurikiinteistöjen omistajia on erikseen kuultu kirjeitse. Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselta sekä Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

SAAPUNEET LAUSUNNOT

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon yhteenvedossa todetaan seuraavaa:

”Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelliset näkökohdat, Keski-Suomen ELY-keskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta 1-vaiheen alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin sallittu ottotaso on hakemuksen mukaisesti +117,1 m N2000, kuitenkin vähintään 4 metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Ottotoiminnan alussa tulee uudelle alueelle asentaa uusi pohjaveden havaintoputki.

- Ottotoiminnan sijoituessa 1-luokan pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti alueella sijaitsevasta näytteenottoon soveltuvasta ja

toimivasta havaintoputkesta otetusta pohjavesinäytteestä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Väli vuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Soran ottamisalueilla laajassa analyysissä tavallisesti määritettäviä parametreja ovat haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Jos pohjaveden laadun todetaan muuttuneen, voi valvontaviranomainen määrätä luvan haltijan ottamaan lisänäytteitä tai tarkentamaan analyysivalikoimaa

Pohjavesinäytteiden otossa tulisi käyttää sertifioitua näytteenottajaa. Vesinäytteet otetaan yleensä havaintoputkesta imu- tai uppopumpulla näytteenotto-ohjeita noudattaen. Näytteet kestäväidään ja säilytetään ohjeiden mukaisesti.

Havaintoputkista Hp 103 ja Hp 108 sekä alueen uudesta havaintoputkesta tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

-Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee

järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Alueen loppumuotoilu ja maisemointi suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Luiskat muotoillaan vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Alueen jälkihoitovelvoite (mm. metsän istutus) kuuluu luvanhakijalle.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2026 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

-Sorakuoppien reunoille voikin asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.”

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

”Pohjavesiensuojelu

Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväään käyttöön mukaan ottamisalueet tulee sijoittaa siten, että ottamisella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjavesiesiintymän veden laadulle eikä määrälle. Haitalliset pohjavesivaikutukset korostuvat soran ottamisalueilla, mistä syystä ne tulee sijoittaa vedenottamoiden lähialueiden ja mahdollisuuksien mukaan myös pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Tulee harkita tai selvittää onko toiminnalle haettava Vesilain mukainen lupa. Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Em. Ympäristöministeriön oppaan mukaan lupa edellytetään silloin, kun maa-ainesten ottamisen pohjavesivaikutukset ovat mahdollisia, vaikka niiden todennäköisyys olisikin verrattain vähäinen. Pohjaveden virtaussuunta on Pihtiputaan kunnan pohjaveden suojelusuunnitelman 2020 mukaan juuri hakemuksen mukaiselta toiminta-alueelta vedenottamolle päin ja etäisyys ottamoon 600m.

Mikäli lupa haetulle toiminnalle myönnetään, tulee maa-ainestenottoalueella toimiville toimijoille tiedottaa riittävästi pohjavesialueesta, jotta kaikki alueella toimivat tietävät toimivansa pohjavesialueella josta otetaan juomavettä. Ja, että toimijat osaavat kaikessa toiminnassa noudattaa riittävää varovaisuutta, erityisesti pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä. Tiedottamisesta vastaava taho tulee nimetä.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella tulee kieltää.

Alueella ei tule käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja kemikaalivuotojen välttämiseksi. Autojen ja koneiden huolto pohjavesialueella on kiellettävä, ellei asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla voida poistaa pohjaveden pilaantumisvaaraa. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

Koneita ei saa säilyttää pohjavesialueella pitkiä aikoja. Mikäli alueen toiminnassa tulee pitkätkö tauko, tulee pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavat koneet siirtää pois pohjavesialueelta.

Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi, joten toimijalla on oltava imeytysainetta. Päästöistä on välittömästi ilmoitettava kunnan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaviranomaiselle.

Pohjaveden ylimmän pinnan päälle jätettävän suojakerrospaksuuden tulisi olla vähintään 6m, koska toiminta sijoittuu lähelle vedenottamoaa ja on pohjaveden muodostumisalueella.

Melu ja pöly

Maa-ainesten otto tapahtuu lähellä asutusta. Suoja-etäisyysuusitus soranotossa lähimpään asuttuun rakennukseen on Ympäristöministeriön oppaan 24/2020 Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön mukaan vähintään 100m.

Mikäli maa-ainestenottolupa myönnetään toiminta ottamisalueella ja ottamisalueen liittymätiet sekä kuljetukset on hoidettava siten, että toiminnasta aiheutuvat pöly-, melu- ja värinähaitat ovat mahdollisimman vähäisiä.”

HAKIJAN VASTINE

Hakija ei ole antanut vastinetta annettuihin lausuntoihin.

Oheismateriaali:

- Sijaintikartta, nykytilannekartta (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 4596815.

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää Ilos-Sora Oy:lle maa-ainesluvan maa-aineksen ottamiseen kiinteistöillä Iloshauvat 601-404-27-65 ja Iloshauvat I 601-404-27-77, Pihtipudas. Hakemuksessa ja 28.9.2023 päivätyssä ottamissuunnitelmassa esitetyn lisäksi tulee ottamisessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Alin sallittu ottotaso on +117,1 m N2000, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella.

Ottotason alapuoliset massanvaihdot tai pohjaveden asemaa muuttava kaivu on kielletty.

2. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivun alueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Jyrkät vaaralliset luiskat tulee suojata lippusiimalla tai vastaavalla. Suojaamiseen ja merkitsemiseen ei saa käyttää piikkilankaa.

Ottamisalueelle tulee asentaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. luvan haltijan/urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen ottotoiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus.

3. Toiminnan aloittamisvuoden aikana uudelle alueelle asentaa uusi pohjaveden havaintoputki. Putken tiedot ja havainto pohjavesipinnan korkeudesta tulee toimittaa kunnan maa-ainestenoton valvojalle ja ELY-keskukselle.
4. Toiminnan aloittamisvuoden aikana tulee suunnitelma-alueen pohjavesiputkesta ottaa vesinäyte, josta tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein.

Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus tulee määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus tulee määrittää, jos pH on yli 8.

Kolmen vuoden välein, sijoittuen laajemman näytteen välisille vuosille, tulee alueen pohjavesiputkesta otetusta pohjavesinäytteestä tutkia sameus, väri, happi, pH, sähkönjohtavuus, CODMn tai TOC, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti ja kloridi.

Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Jos pohjaveden laadun todetaan muuttuneen, voi valvontaviranomainen määrätä luvan haltijan ottamaan lisänäytteitä tai tarkentamaan analyysivalikoimaa

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

5. Havaintoputkista Hp 103 ja Hp 108 sekä alueen uudesta havaintoputkesta tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).
6. Pohjavesipinnan korkeuden mittaustulokset sekä pohjavesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta tulee pyydettyäessä esittävä valvontaviranomaiselle.

Otetun maa-aineksen määrä ja laatu on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti viemällä tiedot maa-aineslain 23 b §:n tarkoittamaan tietojärjestelmään (NOTTO).

7. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22-7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22-7) 40 dB.
8. Pölyhaittojen ehkäisy
Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aiheutta epäillä raja-arvon ylittävän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.
9. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Poltto- ja voiteluaineiden tilapäinen säilytys tulee tehdä kaksoisvaipallisissa astioissa tai säilytysastiat tulee pitää niiden tilavuutta vastaavissa katetuissa suoja-altaissa. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkauspaikan pohja tulee suojata siten, ettei tankkauksesta aiheudu öljytai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.
10. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

11. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön.
12. Alueen loppumuotoilu ja maisemointi suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäisen kerran 30.9.2026 mennessä. Alueen maisemoinnissa luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Maisemoinnissa tulee huolehtia kasvupinnan muodostamisesta ja alueen metsittämisestä paikalle soveltuvalla puustolla. Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Alueen jälkihoitovelvoite (mm. puiden istutus) kuuluu luvanhakijalle.

Ottosuunnitelmakartoissa esitettyjen, ottoalueen ulkopuolelle jäävien alueiden 2 ja 3 luiskat tulee muotoilla 30.9.2024 mennessä kaltevuuteen 1:3.
13. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: vaarantunut/VU). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainestenoton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueenjälki- hoitoa tehtäessä pesimäalue jätetään luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset tulee suojata aitaamalla.
14. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän maa-aineslain mukaisen luvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 30400 euron vakuus lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Päätöksen perustelut:

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Suunniteltu ottamisalue on jatkoa vanhalle ottamistoiminnalle.

Alue sijaitsee Iloskankaan pohjavesialueella (0960102, luokka 1). Pohjaveden laatua seurataan asentamalla uudelle alueella uusi pohjaveden havaintoputki sekä säännöllisellä näytteenotolla. Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen lainvoimaisuutta myönnetään, koska suunnitelma-alue on ollut soranottokäytössä jo aiemmin. Tämän lisäksi koska kyseessä on hiekan- ja soranotto, on alue palautettavissa tarvittaessa ennalleen eikä täytäntöönpanon tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lupamääräykset 1-2 on annettu valvonnan helpottamiseksi sekä alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi. Lupamääräykset 3-11, 14 on annettu ympäristöön kohdistuvan melu-, roskaantumishaitan sekä vesien- ja maaperän pilaantumishaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi. Lupamääräys 12 on annettu alueen palauttamiseksi luontaiseen tilaan ottotoiminnan päätyttyä. Ottoalueen ulkopuolelle jäävien, mutta ottosuunnitelmassa esitettyjen, alueiden 2 ja 3 osalta ottotoiminnan katsotaan päättyneen tältä erää, koska lupahakemus ei koske niitä. Lupamääräys 13 on annettu luonnonsuojelulain mukaisen uhanalaisen eläinlajin pesinnän turvaamiseksi.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSAOLO:

Lupa on voimassa 30.4.2034 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Tarkastusmaksu:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 2280 euroa. Maksuun lisätään taksan mukaisesti kuulemisista aiheutuneet kustannukset.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20, 23 §

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6, 7 §

VNp melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa

(Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ([808/2019](#)) säädetään.

Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

22

**Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / UPM-Kymmene Oyj/Metsä,
Taskonaho 601-407-14-50, Pihtipudas**

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
634/11.01.00.02/2023

UPM-Kymmene Metsä Oyj Oy hakee maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen ottamista sekä otetun kiviaineksen louhintaa ja murskausta varten Pihtiputaan kunnan Säkärämäen kylässä kiinteistöllä Taskonaho 601-407-14-50.

Lupaa haetaan toiminnan aloittamiseksi muutoksen hausta huolimatta.

HAKIJA

UPM-Kymmene Oyj, Metsä
Keskitie 7
44500 Viitasaari
Y-tunnus 1041090-0

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 15.8.2023.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toimintaan tulee hakea maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamista varten sekä ympäristölupa, koska kysymyksessä on kivenlouhimo, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietyille alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (ympäristönsuojelulaki 27 §, liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c, 7 e). Lupa-asia käsitellään ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisena yhteislupana.

TOIMIVALTAINEN LUPAVIRANOMAINEN

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2 §, kohdat 6 a ja 6 b). Pihtiputaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

OTTAMISALUE

Suunnitelma-alue sijaitsee Pihtiputaan keskustasta 28 km itään ja Keiteleen keskustasta 17 km luoteeseen, Pihtiputaan ja Keiteleen kuntarajan läheisyydessä. Suunnitelma-alue on metsätalousmaata kasvaen pääosin eri ikäistä männikköä. Kallio on pääosin aivan pinnassa. Maa-aines on louhittavaa kalliota.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Taskonahon 601-407-14-50 tilaan on lainhuuto UPM Kymmene Oy:llä. Suunnitelma-alueen pinta-ala on 3.68 ha. Ottoalueen pinta-ala on 1.30 ha.

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Kulku alueelle tapahtuu Keitele – Pihtipudas maantieltä (mt 6570) alkaen Kulvemäentien kautta ja sieltä olemassa olevasta liittymästä metsäautotietä pitkin. Kulvemäentielle on matkaa 800 metriä ja Pihtiputaantielle 1,5 km.

Lähin asuinrakennus sijaitsee 1,6 km ottoalueelta etelään. Lähimmälle lomakiinteistölle on ottoalueelta matkaa 2,1 km kohti koillista.

Lähimpään vesistöön Hautolampeen on matkaa ottoalueelta 600 m kohti pohjoista. Lähimmät suojelualueet ovat Pyydysnevan suojelualue, joka sijaitsee ottoalueesta 3,2 km luoteeseen sekä Suojärvien-Niittosuon natura-alue, jonne on matkaa 6,7 km kohti länttä. Lähin muinaisjäänös on Kallioniemen kivikautinen asuinpaikka, jonne on matkaa 3,8 km länteen päin. Lisäksi Hinkuanvuoren eteläpuolisella suolla sijaitseva Naturaan ja suojeluohjelmiin kuulumaton alue, soidensuojelullisesti arvokas Hinkuanvuoren suojelualue, jonne on matkaa noin 500 metriä kohti kaakkoa. Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Keiteleen puolella sijaitseva Viinikkalan (0823904) 1-luokan pohjavesialue, jonne on ottoalueen kaakkoiskulmasta 11,5 km kaakkoon.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Keski-Suomen maakuntakaavassa alue kuuluu biotalouteen tukeutuvaan alueeseen. Alueeseen ei kohdistu muita kaavamerkintöjä.

HAKEMUS

Hakemuksen mukainen kokonaisottomäärä 50 000 m³ ja ottamisaika 10 vuotta. Alin ottotaso hakemuksen mukaan on +163.0 m N2000. Haettu suunnitelma-alueen pinta-ala on 3,68 ha, josta ottamisala on 1,3 ha. Suunnitelma-alueelle sijoittuvat kaikki ottotoimintaan liittyvät toiminnot.

Ottotaso nousee hieman etelää kohti (163.0-164.0). Ottoalueen pohjoispuolelle rakennetaan varastokenttä. Kentän pinta laskee etelästä pohjoiseen (163.0-162.0) Ottoalueen pintavedet kulkeutuvat ottoalueen pohjoispuolelle imeytyen siellä valutuskenttänä toimivaan soistuvaan maastoon.

Kallioalueelta irrotettava louhe murskataan ja varastoidaan tällä toiminta-alueella. Kiviaineksen louhinta tapahtuu siirrettävällä kalustolla toimintajaksoissa, jotka kestävät kerrallaan 1-2 viikkoa. Kerrallaan

murskataan keskimäärin vuoden materiaaltarpeen verran. Murskausaseman sijoittelu muuttuu louhinnan edetessä louhintarintauksen suuntaan.

Päivittäiset toiminta-ajat:

- murskaus arkipäivisin ma-pe klo 7.00-22.00 välisenä aikana
  - poraus arkipäivisin ma-pe klo 7.00-21.00 välisenä aikana
  - räjäytykset arkipäivisin ma-pe klo 8.00-18.00 välisenä aikana
  - rikotus arkipäivisin ma-pe klo 8.00-18.00 välisenä aikana
- Kuormausta ja kuljetuksia ympäri vuoden arkipäivisin ma-pe klo 6.00-22.00 sekä lauantaisin klo 7.00-18.00.

Louhinta- ja murskaustoiminnasta aiheutuu pölyä. Pölyvaikutus rajoittuu asemien välittömään läheisyyteen. Pölyhaittoja vähennetään louhinta- ja kiviainekasojen sijoittelulla. Poravaunut on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Murskauslaitoksen pölyviä kohteita ovat kuljettimien päät, seulat sekä kiviaineksen syöttö. Pölyä syntyy itse murskauslaitoksessa, kiviaineksen käsittelyssä sekä varastoinnissa, kuormauksessa ja liikennöinnissä laitosalueella. Murskauslaitoksen pölyvät kohteet sekä tarvittaessa kuormat, varastokasat ja syöttimeen kipattava louhe kastellaan vedellä. Murskaaman osalta pölyn leviämistä ympäristöön estetään kastelulla ja tarvittaessa käytetään pölyn leviämisesteitä (pressuja) ja koteloiteja. Kuljetustiet ovat mursketta/ perusmaata ja tarvittaessa tehdään pölynsidontaa kastelulla.

Kevyttä polttoöljyä säilytetään 2-vaippasäiliöissä. Säiliöt on varustettu ylitäytönestimillä. Polttoaineputkisto on pääsääntöisesti teräsrakenteinen. Letkuston taitekohdat ja joustavat liitoskudokset ovat teräskudoksella vahvistettua letkua. Letkustojen kuntoa seurataan viikoittain prosessivalvonnan yhteydessä. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä, jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan heti ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin.

Materiaalin oton jälkeen alueen pohja tasoitetaan ja kuoritut pintamaat levitetään alueelle. Alueen luiskat luiskataan 1:2. Luiskaus tehdään louheella, pintamailla ja lähialueelta tuotavilla puhtailla ylijäämämailla. Metsitys tapahtuu luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen pitkittyy, täydennetään metsitystä männyn siemennyksellä.

Kartan korkeuskäyrät ja suurin osa pohjakuvioista on työstetty Maanmittauslaitoksen avoimesta laserkeilausaineistosta. Pohjakartta on tehty mittakaavaan 1:2000 2:n metrin korkeuskäyrävälein.

Koordinaatisto on ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000. Korkeuspisteiksi mitattiin kartassa näkyvät korkeuspisteet 1-4. Korkeuspisteet ovat maalimerkkejä kivissä ja kalliossa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Asian vireilläolosta on kuulutettu Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus on julkaistu 5.10.2023. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 5.10.–13.11.2023. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla.

Niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee (rajanaapureille), on lisäksi tiedotettu erikseen kirjeellä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Viitasaaren kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta sekä Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristötarkastaja on antanut hakemuksesta terveydensuojeluviranomaisen lausunnon 2.11.2023, jossa todetaan seuraavaa:

" Melu

Suojauksissa, laitoksen sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida em murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja meluun liittyvät määräykset (6§, 7§ ja 8§) Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton melumittaus.

Pöly

Pienhiukkaspitoisuus ei saa ylittää asutulla alueella Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 79/2017 annettuja terveyshaittojen ehkäisemiseksi annettuja raja-arvoja. Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton ilmanlaadun mittaus.

Laitoksen suojauksissa, sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida em murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja pölyyn liittyvät määräykset (4§).

Maaperän ja pohjavesiensuojelu

Toiminnassa ja ympäristöluvassa tulee huomioida Vna 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns murskausasetuksen) määräykset maaperän ja pohjaveden suojelusta (9§)."

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

ELY-keskuksen antamassa lausunnossa todetaan seuraavaa:
"Alue ei sijaitse pohjavesialueella eikä sen läheisyydessä sijaitse kaivoja tai lähteitä, jotka tulisi ottaa huomioon toiminnassa. Itse ottamisalueella ei ole luonnonsuojelualueita tai muita ELY- keskuksen tiedossa olevia luonnon-, maiseman- tai vesiensuojelun kannalta arvokkaita kohteita. Tämä seikka huomioiden, ilmoittaa ELY-keskus pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista ja kiviaineksen murskausta mahdollisena asiakohdassa mainitulla alueella. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

Maa-ainesten ottamissuunnitelman mukaan alueen maisemoinnissa luiskaus tehdään louheella, pintamailla ja lähialueelta tuotavilla puhtailla ylijäämämailla. Ylijäämämaiden käsittelyssä tulee huomioida, että vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 5 §:n mukaan alueella toimijan on huolehdittava siitä, ettei alueelta siirrettävän maa-aineksen mukana leviä unionin luetteluun kuuluvia lajeja tai kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Myös alueella käytettävien työkoneiden ym. osalta tulee varmistua siitä, että vieraslajit eivät pääse leviämään niiden välityksellä maa-ainestien ulkopuolelle. Vieraslajit tulee tunnistaa ja asianmukaisesti hävittää.

Kivenmurskaamon osalta on noudatettava valtioneuvoston asetusta (ns. Muraus- asetus) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

Lisäksi toiminnassa tulee huomioida myös Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö - julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)-Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice) suosituksia.

Toiminnassa tulee käyttää ohjeistuksena Ympäristöministeriön julkaisua 2020:24: Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön.

Hakija vastine

Hakija ei ole jättänyt vastinetta saapuneista lausunnoista

Oheismateriaali:

- Sijainti- ja suunnitelma-aluekartta (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää hakijalle maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan haettuun kokonaisuutensa 50 000 m³ kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja murskaukseen kiinteistöille Taskonaho 601-407-14-50, Pihtipudas.

Hakemuksessa esitetyn lisäksi tulee maa-aineksen ottamisessa sekä louhinnassa ja murskauksessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee ottamisalue merkitä maastoon. Alueelle tulee samalla mitata kiinteä koordinaattipiste. Piste koordinaatti- ja korkeustieto tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Ottamisalueelle tulee pystyttää taulu, jossa on ilmoitettu ottamisluvan haltija yhteystietoineen ja luvan voimassaoloaika. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotaso osoittavia selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia).
  2. Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat.
  3. Louhinta- ja murskaustyön aikana tulee riittävin varoitusilmoituksin ja muutoinkin huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Ottoalueen vaaralliset reunat tulee suojata näkyvästi varoituskyltein sekä lippusiimoin toiminta-aikana alueella liikkuvien turvallisuuden varmistamiseksi. Suojauksesta on huolehdittava koko toiminnan ajan.
  4. Alin sallittu ottotaso on +163.0 N2000, mutta kuitenkin vähintään metri ylimmän pohjavesitason yläpuolella.
  5. Toiminnan ajalliset rajoitukset
Murskaaminen on sallittu arkipäivisin kello 7-22, poraaminen arkipäivisin klo 7-21, rikotus ja räjäytykset arkipäivisin klo 8-18 välisenä aikana. Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin kello 6-22 ja poikkeustilanteissa lauantaisin 7-18 välisenä aikana.
- Murskaus- ja louhintatoimintaa ei saa harjoittaa pyhäpäivinä eikä joulun-, uudenvuoden- tai juhannusaattona.
6. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöllä alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp

993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22–7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dB.

Toiminta tulee sijoittaa alueella siten, että kaivannon reunat ja varastokasat ehkäisevät mahdollisimman tehokkaasti melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Haitallista melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin ja muilla vastaavasti ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Melusteet on tarvittaessa rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Jos määrättyjen meluohjearvojen ylittymistä on syytä epäillä, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan melumittaus lähimmillä asuinkiinteistöillä toiminnan aikana. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ohjearvojen mukaiselle tasolle. Tarvittaessa melumittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

7. Tärinähaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista. Mikäli tarvetta ilmenee, toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä selvittää vaurioiden määrä ja laatu.

8. Pölyhaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä raja-arvon ylittävän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus.

Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.

9. Ottamisalueen pinnan muotoilu tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan siten, että pintavedet valuvat ottamisalueelta pois. Ottamisalueelta poisjohdettavat vedet tulee käsitellä kasvillisuuspeitteeseen pintavalutuksen tai laskeutusaltaan avulla tai muulla tavoin siten, etteivät ne aiheuta ympäristön pilaantumista.

10. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty muulloin kuin murskaus- ja loushintatoiminnan aikana. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia

koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi on pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

Murskaus- ja louhintajakson aikana alueelle sijoitettavat polttoainesäiliöt tulee olla lukittavia sekä ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella varustettuja. Niiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne tulee sijoittaa lujiin ja tiiviisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus on suurempi kuin polttoainesäiliöiden tilavuus. Tällöin suoja-altaat tulee varustaa katoksilla tai sadeveden poisto- ja erotuslaitteilla. Altaisiin kertynyt vesi poistetaan säännöllisesti.

Toiminnassa tarvittavat voiteluöljyt ja muut vaaralliset aineet tulee säilyttää omissa astioissaan tiivispohjaisessa lukittavassa varastokontissa tai vastaavassa. Murskaus- ja louhintajakson loputtua polttoainesäiliöt tulee siirtää alueelta pois.

11. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on alueelle varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta.

12. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet kuten öljyiset jätteet tulee varastoida omissa selkeästi merkityissä astioissaan ja säilyttää suljetussa tilassa, huoltovaunussa tai kontissa ennen toimittamista hyväksytyyn vastaanottoon.

13. Ottamisen päätyttyä alue tulee maisemoida ottosuunnitelmassa esitetyn maisemointisuunnitelman mukaisesti. Mikäli ottoalueen reunoille jää yli 1,5 m korkeampia ja 1:2 kaltevuutta jyrkempiä reunoja, tulee ne ja muut vaaralliset reunat suojata pysyvästi teräsaidalla. Maisemointia tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä mahdollisuuksien mukaan. Alue tulee olla maisemoituna kuitenkin viimeistään vuosi lupa-ajan päättymisen jälkeen.

Mikäli alueen jälkihoitotöissä käytetään lähialueelta tuotavia pintamaita, tulee luvanhaltija olla selvillä tuotavien pinta- ja täyttömateriaalien alkuperästä ja niistä on pidettävää kirjaa. Kirjapidosta tulee käydä ilmi mistä ylijäämämaat ovat peräisin, niiden määrä, tuoja ja tuontiaika.

Alueelle tulee osoittaa paikka, johon jälkihoitotöitä varten tuotavat ylijäämämaat läjitetään.

Ylijäämämaiden käsittelyssä tulee huomioida, että vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 5 §:n mukaan alueella toimijan on huolehdittava siitä, ettei alueelta siirrettävän maa-aineksen mukana leviä unionin luetteloon kuuluvia lajeja tai kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja.

Myös alueella käytettävien työkoneiden ym. osalta tulee varmistua siitä, että vieraslajit eivät pääse leviämään niiden välityksellä maa-ainesalueen ulkopuolelle. Vieraslajit tulee tunnistaa ja asianmukaisesti hävittää.

14. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän ympäristösuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle. Henkilöstön käytössä tulee olla toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuhenkilö.

15. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varautua sen käyttöönottoon.

16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta, tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta tulee pyydettäessä esittää valvontaviranomaiselle.

17. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selvitettävä tarvittavat ympäristönsuojelutoimet, jotka alueella on tarpeen tehdä.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään ottamistoiminnan aloittamiseen liittyvien valmistelutoimien osalta. Toiminnan tulee tapahtua lupapäätöstä noudattaen.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 10200 euron vakuus lupamääräysten noudattamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Alkutarkastus on tarpeen pitää, jotta varmistutaan, että luvan määräykset ovat selvillä ja määräysten mukaiset toimet on tehty ennen ottotoiminnan jatkamista.

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Luvan myöntämisestä ei katsota aiheutuvan ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa haitallista seurausta tai sen vaaraa, vaan tämänhetkisen tiedon mukaan luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla. Toiminta on järjestetty murskaus- ja louhintatoimintojen yleisesti käytössä ole vien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maan tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä.

Laitos ei sijoitu tärkeälle tai muuten vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle tai sellaisen välittömään läheisyyteen. Välittömässä läheisyydessä ei ole myöskään yksittäisiä talousvesikaivoja eikä vesistöjä. Tuotantoalueella ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia lajeja ja luontotyyppisiä. Toiminnasta aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaara voidaan estää annetuilla määräyksillä.

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen lainvoimaisuutta myönnetään koskien uuden ottamisalueen valmisteluun liittyvien toimien osalta. Koska valmistelutoimet eivät kohdistu kallioperään, on alue palautettavissa tarvittaessa ennalleen eikä täytäntöönpanon tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi. Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3 §:n mukaan kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että niiden etäisyys asuinrakennukseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen on vähintään 300 metriä. Tämä etäisyys kohteessa täyttyy. Rajoituksilla on haluttu varmistaa, että toiminnasta ei aiheutuisi alueen asukkaille kohtuutonta räsitusta, terveysthaittaa tai viihtyisyysthaittaa. Haittojen rajoittamiseksi on asetettu toiminta- ja aikarajoituksia sekä annettu määräyksiä toiminnan sijoittamisesta, suojauksesta sekä tarkkailusta.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä on otettu huomioon saapuneet lausunnot.

Lupamääräysten 1–17 yksilöidyt perustelut

Lupamääräykset 1–3

Lupamääräykset on annettu alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi. Alkutarkastus on tarpeen pitää, jotta varmistutaan, että luvanmääräykset ovat selvillä ja määräysten mukaiset toimet on tehty ennen ottotoiminnan jatkamista

Lupamääräys 4

Lupamääräys on annettu haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

Lupamääräykset 5-6

Meluhaittojen ehkäisemiseksi on rajoitettu toiminta-aikoja sekä määrätty melupäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja meluvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräys 7

Lupamääräys on annettu toiminnan haitallisten ääriävaikutusten ehkäisemiseksi ja niiden selvittämiseksi.

Lupamääräys 8

Pölyhaittojen ehkäisemiseksi asuinalueilla on määrätty pölypäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja pölyvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräykset 9–11

Määräykset on annettu pohja- ja pintaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 12

Määräys on annettu asianmukaisen jätehuollon turvaamiseksi ja alueen roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 13

Lupamääräys on annettu maaperän pilaantumisen- ja maisemahaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi, sekä vieraslajien leviämisen estämiseksi.

Lupamääräykset 14

Määräykset on annettu poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseksi.

Lupamääräys 15

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskeva määräys on annettu ympäristönsuojelulain nojalla.

Lupamääräykset 16-17

Määräykset on annettu valvonnan toteuttamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSA OLO

Lupa on voimassa saakka 30.4.2034

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan.

Tarkastusmaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 2238 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemiskulut.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20, 23 §.

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6, 7 §.

VNp melutason ohjearvoista 993/1992.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27, 42, 43, 44, 47a, 48, 49, 52, 53, 58, 59, 62, 66, 70, 83 - 87, 96, 190 ja 191 §.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 ja 11 - 15 §.
Jätelaki (646/2011) 12, 13, 15, 72, 118 §.
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja
kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)
Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa
(Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-
oikeudelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa
annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin
pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä.
Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

suuryksikön alue: Alue on tarkoitettu sellaisen kotieläintalouden harjoittamiseen, joka eläinmäärän perusteella edellyttää ympäristönsuojelulain 28§:n mukaisen ympäristöluvan. Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Alueella sallitaan kotieläintaloutta ja muuta maataloutta palvelevien rakennusten sekä maataloustuottajan oman asunnon rakentaminen.) ja MT (Maatalousalue: Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan ainoastaan maatalouteen liittyvä rakentaminen, joka ensisijaisesti tulee sijoittaa talouskeskusten läheisyyteen. Peltoalue suositellaan pidettäväksi viljelykäytössä ja avoimena. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on tilakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle alueelle.)
Kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa nyt suunnitellun toiminnan laajentamisen kanssa.

SIJAINNIPAIKAN YMPÄRISTÖ

Eläinsuojailmoituksen kohteena oleva uusi lypsykarjapihatto ja vasikkakasvattamo rakennetaan Pihtiputaan kunnan Tuomelan tilalle osoitteessa [REDACTED] Tuomelan tila sijaitsee Muurasjärven taajamasta noin 3 kilometriä Reisjärventietä pitkin luoteeseen. Eläinsuojat sijaitsevat Muurasjärven valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Tilan talouskeskus ei sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Tilakeskuksesta Särkiharjun pohjavesialueelle (09 601 51) on matkaa noin 700 metriä ja Muurasjärven pohjavesialueelle (09 601 04) noin kilometri.

Tuomelan tilan lähin asuinrakennus on noin 300 metrin etäisyydellä. Uudesta rakennettavasta navetasta lähimpään naapuriin tulee noin 190 metriä.

TIIVISTELMÄ ILMOITUKSEN MUKAISESTA TOIMINNASTA

Tilalla on harjoitettu maidontuotantoa jo ennestään. Toimintaa tullaan laajentamaan rakentamalla nykyisen pihattonavetan läheisyyteen uusi lypsykarjapihatto sekä vasikoille erillinen kasvattamo. Tällä hetkellä eläimiä on myös noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsevalla Haapa-ahon tilalla. Laajennuksen jälkeen Haapa-ahon tilalla ei tulla pitämään eläimiä. Tilalla tulee laajennuksen jälkeen olemaan 215 kpl lypsylehmiä, 90 kpl hiehoja (12-24 kk) ja 75 kpl vasikoita (alle 6 kk).

Uusi lypsykarjanpihatossa lietelannalla tulee olemaan 185 kpl lypsylehmiä ja kuivikelannalla 30 kpl lypsylehmiä, vasikkakasvattamoon tulee kestokuivikepohja. Nykyinen lypsykarjanavetta on lietelannalla. Tilakeskukseen rakennetaan uusi 2527 m³ lietesäiliö. Olemassa olevaa lietesäiliötilavuutta on 2600 m³. Olemassa olevaa kuivalantalatilavuutta on 1350 m³:ä.

Toiminnanharjoittajalla on lannanlevitykseen käytettävissä olevaa peltoalaa yhteensä 271,5 ha, josta omaa on 150 ha, vuokrapeltoa 80,5 ha ja sopimuspeltoa 41 ha.

Tilakeskuksessa on kaksi polttoainesäiliötä (2,5 m³ ja 2,7 m³), jotka molemmat on varustettu katoksella, lukituksella ja laponestolaitteilla. Säiliöt sijaitsevat betonilaatalla. Muita öljytuotteita tilalla on enintään 5 tn ja ne säilytetään lämpimässä konehallissa ja kylmässä varastossa, joissa on betonilattia. Pesu- ja desinfiointiaineet säilytetään maito huoneessa ja lypsypaikalla, eläinten lääkkeet säilytetään pihattojen lukituissa kaapeissa. Vesi hankitaan vesiosuuskunnan vesijohtoverkostosta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus on saapunut Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalle 24.11.2023. Ilmoitusta on täydennetty 8.1.2024.

Kuulutus on julkaistu 13.2.2024. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 13.2.–21.3.2024 Viitasaaren kaupungin verkkosivulla. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla. Ilmoituksesta on annettu erikseen tieto ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, kirjeellä.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto Viitasaaren kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta. Ilmoituksesta ei ole saapunut muistutuksia tai mielipiteitä.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Lausunnossa (18.3.2024) todetaan, että toiminnan hyväksymiselle ilmoituksen mukaisena ei ole estettä, kun mm. seuraavat asiat huomioidaan.

Eläinsuojaa tulee hoitaa siten, että hajuista, haittaeläimistä, jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet) ei aiheudu ympäristölle terveyshaittaa. Lannan käsittely, levittäminen sekä erityisesti kuljetus hoidetaan siten, että tautiriskiä tai kohtuutonta hajuhaittaa lähialueelle ei synny.

Naapurien asuinrakennusten ja vapaa-ajanasuntojen ympärille jätetään riittävä suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla.

Levitysajankohtaa valittaessa otetaan huomioon lannan levityksestä aiheutuva haitta naapureille. Lantaa, puristenestettä tms levitettäessä jätetään talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille vähintään ns. nitraattiasetuksen mukainen suojavyöhyke. Eläinsuojan ympäristö pidetään siistinä ja terveydelliseltä kannalta hyvässä kunnossa. Huomioidaan ympäristöhallinnon Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen suositukset. Toimimalla voimassa olevan ympäristölainsäädännön ja -ohjeiden sekä toiminnalle vakiintuneiden lupamääräysten mukaan, estää se myös terveyshaittojen syntymistä.

Vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen

Toiminnanharjoittaja hakee poikkeamista vähimmäisetäisyydestä. Eläinsuojan etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen on 190 metriä ja lietesäiliön etäisyys 230 metriä. Perusteluna vähimmäisetäisyydestä poikkeamiselle on, että tilakeskuksessa ei ole vaihtoehtoista paikkaa laajennukselle ilman kohtuuttomia kustannuksia. Hajuhaitan syntymistä estetään pihaton luonnollisella ilmanvaihdolla, myös avokourut vähentävät hajuhaittaa. Vasikkalaan tulee kestokuivikepohja.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Lietelannan levitykseen käytetään sijoitettavaa levityskalustoa. Tilalla hyödynnetään aurinkoenergiaa jo nyt ja tulevassa laajennuksessa sen osuutta lisätään.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön

Tilan pellot ovat tällä hetkellä luomuviljelyssä, jolloin lannoitteista tai kasvinsuojeluaineista ei pääse syntymään päästöjä ympäristöön. Hajuhaittoja pyritään vähentämään multaamalla lantalajit ympäristösäädösten mukaisesti. Eläinten ruokinta perustuu monilajiseen nurmeen ja laitumina myös monimuotoisuus kohteita.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien ehkäisemiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa

Tilalla kiinnitetään huomiota koneiden ja rakennusten kuntoon. Paikat pidetään siistinä ja järjestyksessä. Sähkökatkoksia varten tilalla on varavoimajärjestelmä.

Oheismateriaali:

- sijaintikartta ja asemapiirros (sähköpostitse).

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta hyväksyy [REDACTED] maatalousyhtymän tekemän ilmoituksen mukaisen eläinsuojatoiminnan Pihtiputaan kunnan Muurasjärven kylään tilalle Tuomela, kiinteistötunnus 601-403-111-11. Toiminnassa tulee lisäksi noudattaa seuraavia määräyksiä.

Määräykset

1. Toiminnassa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019).

2. Eläinten lukumäärä
Ilmoituksen mukaisessa toiminnassa tilalla voidaan pitää laajennuksen jälkeen 215 kpl lypsylehmiä, 90 kpl hiehoja (12-24 kk), 75 kpl vasikoita (0-6 kk) tai muutoin lannantuotannoltaan enintään vastaavaa eläinyksikkömäärää vastaavaa eläinmäärää.
3. Eläinsuojatoiminta kokonaisuudessaan tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, haju-, melu- tai pölyhaittaa, roskaantumista eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Mikäli kohtuutonta haittaa ilmenee, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan vähentämiseksi. Alue on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja sen yleisestä siisteydestä on huolehdittava jatkuvasti.
4. Eläinsuojissa muodostuva lietalanta, kuivalanta sekä mahdolliset säilörehun puristenesteet tulee varastoida vesitiiviiksi rakennetuissa varastoissa. Eläinsuojien pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä ja rakenteeltaan sellaisia kuin VN:n asetuksessa maataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta säädetään ja muilta osin täyttää maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).
5. Lannan käsittely
Toiminnassa muodostuvan kuivalannan ja lietalannan varastojen tulee vastata 12 kk:n varastointitarvetta. Laskennallinen eläinmäärään perustuva 12 kk:n varastotilavuus, kuivikelannan osalta tulee olla vähintään 1390,5 m³ ja lietalannan osalta 5482,5 m³. Kelluvalla katteella katetun lietalantalantoituksen tulee ottaa huomioon sadevedet nitraattiasetuksessa säädetyn mukaisesti. Mikäli säiliön kate on toteutettu kuorettumalla, on sadevettä varten lisättävä säiliökorkeutta vähintään 300 mm. Muulla kelluvalla katteella katetun säiliön korkeutta lisätään vähintään 500 mm. Lisäksi kelluvaa, lietteen pinnalle lisättävää irtonaista katetta varten säiliökorkeutta lisätään vähintään 100 mm.

Lantavarastot on tyhjennettävä perusteellisesti vuosittain. Varastojen tyhjennyksestä ja lannan kuljetuksesta ei saa aiheutua ympäristön asukkaille kohtuutonta viihtyvyyteen tai terveyteen kohdistuvaa rasitusta. Lannan kuljetuksen, varastoinnin ja käsittelyn on tapahduttava siten, ettei lantaa tai jätevesiä joudu ympäristöön. Mikäli vuotoja aiheutuu esimerkiksi lannan kuormaamisessa tai pumppauksessa, on varastojen ympäristö siistittävä. Lannan levitysalojen läheisyydessä sijaitsevien asuinrakennusten ympärille jätetään riittävä suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla tai muilla tavoin estetään, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta

hajuhaittaa. Lannan levitysajankohdan valinnalla tulee myös pyrkiä vähentämään hajuhaittaa asutukselle. Lanta tulee mullata tai pelto tulee kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta (1250/2014) maataloudesta olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Lannoituksen tulee perustua maaperän ravinnetilanteeseen ja lannoitussuunnitelmaan. Lantaa tulisi pyrkiä levittämään vain keväällä ja kesällä. Syyslevitys tulisi ravinteiden hyväksikäytön takia suunnata vain kasvustojen perustamiseen.

Peltolevityspinta-alaa ilmoituksen mukaiselle toiminnalle tulee olla jatkuvasti vähintään 198 hehtaaria.

6. Jätehuolto ja polttonesteiden varastointi

Vaaralliset jätteet (ongelmajätteet; loisteputket, akut, jäteöljyt, lääkkeet ym.) tulee toimittaa ongelmajätteiden vastaanottopaikkaan. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet toimitetaan niille järjestettyihin keräyspaikkoihin. Yhdys- kuntajätteet on toimitettava luvan saaneelle yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Jätemuovi tulee toimittaa hyötykäyttöön tai yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Vaaralliset jätteet, kemikaalit kuten torjunta-aineet tulee säilyttää lukituissa tiloissa läpäisemättömällä alustalla. Kuolleet eläimet tulee toimittaa hyödynnettäviksi tai käsiteltäviksi luvan saaneeseen eläinjätteen käsittelylaitokseen. Mikäli eläinjätettä joudutaan välivarastoimaan tilalla, tulee se tehdä asianmukaisesti.

Raaka-aineet, polttonesteet, kemikaalit, tuotteet sekä jätteet on varastoitava sekä käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalien, kuten torjunta- ja pesunesteiden käytössä tulee noudattaa kunkin valmisteen käyttöturvallisuustiedotteessa annettuja ohjeita.

Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on polttonestesäiliöiden läheisyyteen varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta. Säiliöiden määräaikaistarkastuksista tulee huolehtia pelastusviranomaisen edellyttämällä tavalla. Öljysäiliöt tulee sijoittaa tiiviille pohjalle.

7. Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

Rakennettavan eläinsuojan rakenteet ja toiminnot tulee toteuttaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon. Eläinsuojien käyttö ja hoito on toteutettava siten, että toiminnan tuottamat ympäristöhaitat saadaan minimoitua ja toimintatapa on ympäristön kannalta paras mahdollinen.

8. Raportointi

Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojatoiminnasta valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaisesti.

Vuoden yhteenveto alla mainituista asioista tulee toimittaa valvontaviranomaisen määräämällä tavalla vuosittain kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle huhtikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tuotantoeläinten eläinmäärät
- lantamäärät ja levitysalat
- kuolleiden tuotantoeläinten määrät, käsittely ja toimituspaikat
- tiedot muutoksista peltolohkoissa ja pellon vuokrasopimuksissa
- tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuneista merkittävistä häiriötilanteista ja poikkeuksellista tilanteista

9. Muut määräykset

Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on välittömästi ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toimijan on välittömästi ryhdyttävä toimiin haitan torjumiseksi.

Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista keskeyttämisistä on ilmoitettava ympäristölautakunnalle.

Vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen

Toiminnanharjoittajan hakema poikkeaminen lainsäädännön mukaisesta vähimmäisetäisyydestä myönnetään.

VASTAUS LAUSUNTOON

Lausunnonantajien vaatimukset sekä muistutuksissa esille tuodut asiat on huomioitu siten kuin lupamääräyksissä ilmenee.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ilmoituksen hyväksymisen edellytykset

Ympäristölautakunta katsoo, että ilmoituksen mukainen toiminta täyttää valtioneuvoston asetuksessa (138/2019) ilmoituksenvaraisista eläinsuojista asetetut minimivaatimukset toiminnan sijoittumisen,

hajupäästöjen rajoittamisen, lannan hyödyntämisen, jätevesien käsittelyn, rehujätteiden käsittelyn ja kuolleiden eläinten käsittelyn sekä toiminnan seurannan ja raportoinnin osalta.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnon olosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurisuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Uuden lypsykarjanavetan, vasikkakasvattamon ja tilakeskukseen rakennettavan lietalantalan sijoittamisesta vähimmäisetäisyyttä lähemmäksi ei katsota aiheutuvan huomattavaa hajuhaittaa lähimpiin naapuriasuinrakennuksiin toimittaessa ilmoituksessa ja määräyksissä esitetyllä tavalla hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Mahdollisia hajuhaittoja pyritään estämään mm. lannankäsittelyn suunnittelulla, pitämällä tuotantorakennukset viileänä sekä uudisrakennukseen tulevalla painovoimaisella ilmanvaihdolla.

ILMOITUSPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä ilmoituspäätös on voimassa toistaiseksi. Jos toimintaa muutetaan, on siitä tehtävä ilmoitus, mikäli toiminnan laajennus tai muuttaminen ei edellytä ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesti ympäristölupaa.

Tämä ilmoituspäätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on lainvoimainen.

KORVATTAVA PÄÄTÖS

Lainvoimaiseksi tultuaan tämä ilmoituspäätös korvaa Aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen LSSAVI/73/04.08/2010.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ilmoituspäätöksestä peritään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukainen maksu 1500 euroa. Maksuun lisätään ilmoituksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

ILMOITUSPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ilmoituspäätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän ilmoituspäätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Ilmoituspäätökseen liitetään valitusosoitus.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920, muutos 90/2000)

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa (Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

MUUT OHJEET JA PERUSTEET

Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 2021:17.

Maa- ja metsätalousministeriön määräys MMM-RMO-C4;
Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

24

Maa-aineslupa / Perhon Hautakivi/Rakennuskivi Oy, Lukkarinlahti 265-403-3-255, Kivijärvi

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
43/11.01.00.01/2024

Asia:

Perhon Hautakivi/Rakennuskivi Oy hakee maa-ainelain mukaista lupaa kalliokiviaineksen ottamiseen Kivijärven Lukkarinkallion alueella kiinteistöllä Lukkarinlahti 265-403-3-255. Lupaa haetaan myös aloittaa maa-aineksen ottaminen ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Hakija:

Perhon Hautakivi/Rakennuskivi Oy
Porasentie 929
69950 Perho

Vireilletulo:

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 12.1.2024.

Luvan hakemisen peruste:

Hakemuksen mukaiseen ottamistoimintaan tulee hakea lupa (maa-aineslaki 4 §).

Toimivaltainen lupaviranomainen:

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (maa-aineslaki 7 §).

Kivijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

Ottamisalue:

Suunnitelma-alue (2,6 ha) sijaitsee Kivijärven kunnassa noin 1,5 km Kivijärven kunnan keskustaajamasta pohjoiseen Lukkarinkallion alueella kiinteistöllä Lukkarinlahti 265-403-3-255. Hakijalla on vuokrasopimus alueelle tarvekiven louhintaa varten.

Hakemus ja ottamissuunnitelma:

Kiinteistöllä on ollut maa-ainesten ottotoimintaa ja edelliset luvat on päättäneet 31.12.2023 (Ympäristölautakunta § 118 ja 117, 15.12.2014). Nyt toiminnalle haetaan maa-aineslupaa. Hakemuksen ja sen liitteenä olevan ottamissuunnitelman mukaan suunnitelma-alueen pinta-ala on 2,6 ha, josta ottamisala on 0,5 ha, ottamismäärä yhteensä 20 000 m³-

ktr ja ottamisaika 10 vuotta. Alimmaksi ottotasoksi esitetään +140 (N2000), mikä on syvimmillään 11 metriä ympäröivästä maanpinnasta.

Hakemuksen kartta-aineiston koordinaatisto on järjestelmässä ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Ottamisalue merkitään maastoon lippusiimoin ja varoistuskyltein. Louhinta-alue rajataan toiminnan aikana kalliolohkarein ja suojavallein. Reunoille on jo osittain rakennettu suojavalli. Pohjoiseen rakennettu suojavalli on metsitetty istuttamalla siihen kuusentaimia ja länteen rakennetun suojavallin päälle on rakennettu rakennustyömaa-aitaverkko. Alueella on toiminnasta varoittavat kyltit, tarvittavat turvallisuusopasteet ja alueen sekä toiminnanharjoittajan yhteystiedot. Louhintaa tehdään tällä hetkellä poraamalla ja räjäyttämällä. Kun louhinta on edennyt niin että kallion muodot ovat suotuisia lankasahaustekniikalle, siirrytään sen käyttöön. Ottamista tehdään pohjoisesta kohti etelää. Alinta ottotaso +140, mikä on myös edellisen luvan alin ottotaso. Kallioseinämät louhitaan jyrkinä 7:1 luiskilla. Ottamisen päätyttyä alueella tehdään ennallistamistoimenpiteitä ja maisemointia. Nämä toimenpiteet on kuvattu ottamissuunnitelmassa.

Ottamisalueelle liikennöinti tapahtuu Lukkarinkalliontien kautta sorapäällysteistä tieyhteyttä pitkin. Lukkarinkalliontien kautta on yhteys kantatielle 58. Raskasta liikennettä kulkee noin 60 perävaunurekkaa vuodessa.

Suunnitelma-alueen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita. Alueen ulkopuolisten pintavesien pääsy alueelle estetään suojavallein. Ottamisalueen pintavedet ohjataan avo-ojan kautta laskeutusaltaaseen suunnitelmakartassa kuvatulla tavalla. Vedet johdetaan ylivuotona patorakennelman kautta pellon reunaojaan, mikä laskee Kouvanlampeen. Suunnitelma-alueella ei ole tiedossa suojelukohteita eikä uhanalaisten lajien esiintymiä. Lähimmät Natura-kohteet sijaitsevat 3-4 km päässä kohteesta.

Esitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan sivukivet varastoidaan ottamisalueen koillisosaan kaivannaisjätteen jätealueelle. Osa sivukivestä pyritään hyödyntämään erilaisiin maanrakennuskohteisiin ja osa jää alueelle pysyvänä kaivannaisjätteenä. Laskeutusaltaaseen kertynyt kiintoaines läjitetään ottamisalueen itäreunalle ja hyödynnetään pintamaiden ja sivukiven mukana alueen maisemoinnissa.

Maa-aineksen ottamistoiminta, alueen maisemointi ja ottotoiminnan ympäristövaikutukset on kuvattu maa-ainesten ottamissuunnitelmassa (Envineer Oy).

Alueen ympäristö:

Ottoalue sijaitsee Kivijärven kunnassa noin 1,5 km Kivijärven kunnan keskustaajamasta pohjoiseen Lukkarinkallion alueella kiinteistöllä Lukkarinlahti 265-403-3-255. Lähin loma-asutus sijaitsee noin 150 m päässä ja lähimmät vakituisten asutuksen kiinteistöt 310 m päässä. Näiden suuntaan alueelle on rakennettu meluvallit.

Suunnitelma-alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella. Alueella on ollut aikaisempaa kalliokiviaineksen ottotoimintaa. Maaperä on kalliomaata pinta- ja pohjamaalajin osalta. Lähin vesistö on Kouvanlampi ottoalueesta pohjoiseen. Toiminnan vaikutusalueella ei ole tiedossa suojelu- tai luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi vaikutusta. Suunniteltu toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle.

Alueen suunnittelutilanne:

Suunnitelma-alueen lähellä olevat rannat kuuluvat Kivijärven rantayleiskaavaan ja suunnitelma-alueen pohjoispuoli sijoittuu osin tälle alueelle. Rantayleiskaavassa alue on määritetty maa- ja metsätalousalueeksi.

Ottamisalueella ei ole asema- tai yleiskaavaa.

Maakuntakaavassa alue on vapaa-ajan asumisen, matkailun ja virkistyksen sekä kulttuurin vetovoima-alueella.

Kuuleminen ja lausunnot:

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 15.1.-21.2.2024 Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.viitasaari.fi/kuulutukset sekä tieto kuulutuksesta on julkaistu Kivijärven kunnan verkkosivuilla. Rajanaapurikiinteistöjen omistajia on erikseen kuultu kirjeitse. Lausuntoja hakemuksesta ei ole pyydetty.

Hakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Oheismateriaali:

- Sijainti- ja suunnitelma-aluekartat (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Saara Lind, puh. 044 733 5806

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää maa-ainekslain mukaisen luvan haettuun kalliokiviaineksen ottamiseen kiinteistölle Lukkarinlahti 265-403-3-255. Hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa esitetyn lisäksi tulee ottamisessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

1. Alueelle tulee sijoittaa kiinteä koordinaattipiste, jonka koordinaatit ja korkeustieto tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.

Valvontaviranomaiselle on toimitettava tieto, missä koordinaattijärjestelmässä ja korkeusjärjestelmässä pisteen tiedot on annettu. Ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Jyrkät vaaralliset reunat tulee suojata lippusiimalla tai vastaavalla. Ottamisalueelle tulee asentaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. luvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista.

Alueella pidetään aloitustarkastus ennen toiminnan aloittamista, missä käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

2. Alin sallittu ottotaso on +140 (N2000), kuitenkin vähintään 2 metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella.

3. Ottamisalueen pinnan muotoilu tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan siten, että pintavedet valuvat ottamisalueelta pois laskeutusaltaan kautta, siten että ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Altaaseen kertyvän kiintoaineksen määrää tulee seurata ja allas on tarvittaessa tyhjennettävä.

4. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöllä alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22-7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22-7) 40 dB. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä ohjearvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä meluun liittyvä mittaus.

5. Toiminnan ajallinen rajaus.

Poraaminen ja räjäytykset on sallittu arkipäivinä klo 8-16.

Rikotus, kuormaaminen ja kuljetukset on sallittu arkipäivinä klo 8-18.

Tämä lupa ei salli murskaustoimintaa.

Melua aiheuttavaa toimintaa ei saa tehdä viikonloppuisin tai arkipyhinä.

6. Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla.

7. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää

siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi on pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

8. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

9. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä.

10. Ottamisen päätyttyä alue tulee maisemoida suunnitelman mukaisesti luvan loppuun mennessä. Ottoalueen reunoille jäävät 1,5 m korkeammat ja 1:2 kaltevuutta jyrkemmät reunat ja muut vaaralliset reunat tulee suojata pysyvästi kestäväällä aidalla. Jälkihoitotoimet on saatettava loppuun tämän luvan voimassaolon aikana.

11. Louhintatoiminnasta tulee tehdä meluilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Louhinta- ja räjäytystyön aikana tulee riittävin varoitusilmoituksin ja muutoinkin huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa alueen läheisyydessä asuville asukkaille ja muilla lähialueella liikkujille.

12. Otetun maa-aineksen määrä ja laatu on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti viemällä tiedot maa-aineslain 23 b §:n tarkoittamaan tietojärjestelmään (NOTTO).

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Ottaminen voidaan aloittaa lupamääräyksiä noudattaen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 7100 euron vakuus lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi. Vakuusaika tulee ulottua yhden vuoden yli luvan voimassaoloajan. Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT:

Lupaharkinnan perusteet

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän maa-ainesten ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta

ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lupamääräykset 1, 11 ja 12 on annettu alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi ja luvan valvonnan mahdollistamiseksi.

Lupamääräykset 2 – 10 on annettu ympäristöön kohdistuvan melu-, pöly-, roskaantumis-, vesien- ja maaperän pilaantumis- ja maisemahaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi.

Ottamisen aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta voidaan sallia, koska toiminta on jatkoa aikaisemmalle kallion louhinnalle. Päätöksen täytäntöön panon ei tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Maininta lupaa ankaramman asetuksen noudattamisesta

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa 30.4.2034 saakka.

Tarkastusmaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 582 euroa. Lisäksi peritään kuulemisesta aiheutuneet kustannukset taksan mukaisesti.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20, 23 §
VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6, 7 §
VNp melutason ohjeistoista 993/1992
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017) 4 §
Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa
(Ympäristölautakunta 27.6.2023 § 52)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

25

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / Vaarinvuori Oy, Ravila 931-401-1-573, Viitasaari

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
618/11.01.00.02/2023

ASIA

Vaarinvuori Oy hakee maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen ottoon ja muuhun kivenlouhintaan ja murskaukseen kiinteistölle Ravila 931-401-1-573, Viitasaari. Samalla haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

HAKIJA

Vaarinvuori Oy
Marintie 2
44500 Viitasaari
Y-tunnus 3145642-2

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 1.11.2023. Hakemusta on täydennetty 20.11.2023.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Hakemuksessa kuvattua toimintaa varten tulee hakea maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamista varten (maa-aineslaki 4§) ja ympäristölupa, koska kyseessä on kivenlouhimo, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietyille alueille sijoitettava murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (ympäristönsuojelulaki 27 §, Liite 1, taulukko 2, kohta 7c ja 7e). Lupa-asia käsitellään ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisena yhteislupana.

TOIMIVALTAINEN LUPAVIRANOMAINEN

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2§ 6a ja 6b).

Viitasaaren kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

OTTAMISALUE

Suunniteltu kalliokiven ottamisalue sijaitsee Viitasaaren kaupungin Haapaniemen kylässä. Suunnitellulla ottamisalueella on tuotettu kiviaineksia kymmenien vuosien ajan. Nykyinen maa-aineslupa ja ympäristölupa on voimassa 30.4.2024 asti. Kiinteistön omistaa Vaarinvuori Oy.

Kolme rajatilat ovat antaneet suostumukset ottamisen suojaetäisyyksistä poikkeamiseen ottamisalueen sivutessa rajatilaan seuraavasti:

- 931-401-1-508: ei suojaetäisyyttä ja rajalla olevan kielekkeen saa louhia
- 931-401-1-465: 30 m suojaetäisyydestä voidaan poiketa ja kieleke voidaan louhia maisemoinnin vuoksi
- 931-401-1-226: 10 m suojaetäisyys

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Suunniteltu kallioikiven ottamisalue sijaitsee Viitasaaren kaupungin Haapaniemen kylässä linnuntietä n. 3,5 km Viitasaaren keskustasta pohjoiseen. Tieyhteys ottoalueelle kulkee valtatieltä 4 Vaarinvuorentien kautta ja matkaa 4-tielle on n. 1 km.

Ottoalueen itä- ja eteläpuolella on pääasiassa metsätalousaluetta, länsipuolella teollisuusaluetta ja pohjoispuolella Viitasaaren kaupungin omistama karting-rata. Ottamisalueen lounaispuolella on teollisuuskiinteistöjä 200-500 m:n etäisyydellä murskauspaikasta. Lähin asuttu kiinteistö sijaitsee ottoalueen reunasta n. 540 ja murskauspaikasta n. 700 m lounaaseen. Lähimpään vapaa-ajan asuntoon n. 560 m. Keitele -järven rantaan on matkaa ottoalueen reunasta n. 600 m.

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Pohjaveden pintaa ei ottoalueella käytännössä ole kallioisen pohjan vuoksi. Ottoalueen koillispuolella on vesikaivo, josta otetaan talousvesi yhteen talouteen. Kaivon etäisyys ottoalueen reunasta on n. 240 m ja murskauspaikasta n. 280 m.

Kohde ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-alueella. Lähiseudulla ei ole luonnonsuojelualueita eikä muitakaan suojelukohteita. Lähin muinaismuistokohde sijaitsee n. 950 m ottoalueesta pohjoiseen (Lähteenrinne: kivikautinen asuinpaikka).

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Ottamisalue sijaitsee osittain asemakaava-alueella (Valtatien itäisen alueen asemakaava) ja kaavamerkintänä on T eli teollisuus- ja varastoalue. 2,50 ha:n lisäalue sijoittuu asemakaava-alueen ulkopuolelle. Keski-Keiteleen rantayleiskaava sijoittuu ottoalueen itäpuolelle. Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnitelma-alueen kohdalla on merkintä "Monipuolinen työpaikka-alue", merkinnällä osoitetaan monipuolinen teollisuus ja/tai työpaikka-alue. Lisäksi Maakuntakaavassa on merkintä "Kulttuuriympäristönvetovoima-alue".

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Maa-ainesten ottaminen

Koko kalliokiven toiminta-alueen pinta-ala on noin 5,3 ha sisältäen varastoalueet ja murskausalueen. Varsinainen ottamisalue on 2,5 ha. Hakemuksen mukainen kokonaisottomäärä on 210 000 m³-ktr ja ottamisaika 15 vuotta. Vuotuinen ottomäärä on keskimäärin n. 14 000 m³-ktr. Ottamissyvyys on keskimäärin n. 8,4 m varsinaisella louhinta-alueella ja suurimmillaan n. 12 m.

Hakemuksen kartta-aineiston koordinaatisto on järjestelmässä ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000. Suunnitelma-alue on osin kartoitettu ja vaaittu 2023. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Alin ottotaso on +131, joka on sama kuin aikaisemmassakin luvassa on ollut. Ottamistaso nousee loivasti etelään päin, jotta alueella ei lammikoidu pintavesiä. Pohjaveden pintaa ei ottoalueella käytännössä ole kallioisen pohjan vuoksi. Pohja- ja pintaveden tilaa on seurattu ja seurataan edelleenkin. Pohjaveden tilassa ei ole havaittu muutoksia louhoksen toiminta-aikana. Pohja- ja pintavesien laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti.

Ottamisalue sekä ottamissyvyys merkitään maastoon paaluilla ja korkeusmerkeillä. Alueelle sekä tuloteille asennetaan työmaasta kertovia tauluja, sekä jyrkästä kallioseinästä varoittavia tauluja. Louhinta-alueen jyrkkä seinämä, joka on korkeampi kuin 2 m ja/tai jyrkempi kuin 1:2, merkitään näkyvästi 5-20 m:n etäisyydelle louhoksen reunasta sijoitettavalla lippusiimalla tai siirrettävällä suoja-aidalla. Työaikana siirrettävä suoja-aita voidaan rakentaa asentamalla maahan puu- tai metallitolpat, johon aitamateriaali kiinnitetään. Aidan korvikkeena voidaan käyttää myös pintamaista tehtyä 2-3 m korkeaa maavallia. Lisäksi merkinnässä voidaan käyttää apuna värikästä merkintänauhaa. Pysyvien jyrkkien ottorintausten päälle tehdään kiinteä teräsverkkoaita.

Tukitoiminta-alueella säilytetään ajoittain kuormauskalustoa. Ottamisalueella ei säilytetä kuljetuskalustoa eikä poltto- tai voiteluaineita, murskausjaksoja lukuun ottamatta. Murskauslaitoksen toimintaa varten poltto- ja voiteluaineet tuodaan niitä varten rakennetussa huoltoperävaunussa. Perävaunussa on kaksoisvaippasäiliöt. Huoltoperävaunussa on myös teräskontti, jossa säilytetään öljytuotteet, voiteluaineet ja mahdollisesti syntyvät vaaralliset jätteet. Teräskontti on tiivispohjainen, reunakorokkeella varustettu, ilmastoitu sekä lukittava. Urakoitsijan huoltoperävaunu sekä nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden varastointi ja polttoaineiden jakelupaikka sekä mahdollinen kuljetus- ja maansiirtokaluston säilytys sijoitetaan

alueelle, jonka maaperä on suojattu. Toiminnassa käytettävät polttonestesäiliöt on varustettu ylitäytön estimillä ja tankkauslaitteisto sulkuventtiilillä. Öljytuotteiden varastojen koko pyritään pitämään mahdollisimman pienenä. Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- tai voiteluaineita. Tukitoiminta-alueelle varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä (100-200 l).

Liikennöinti ottamisalueelta tapahtuu olemassa olevaa tieyhteyttä (Vaarinvuorentie) pitkin Valtatielle 4. Ottoalueelta Vaarinvuorentielle tieyhteys kulkee karting -radan vierestä. Liikennettä ottamisalueella syntyy kiviaineksen siirtämisestä murskaamolle, murskauslaitteiden kuljetuksista varastokasoihin sekä raskaiden ajoneuvojen liikenteestä niiden kuljettaessa murskelajitteita pois alueelta eri käyttökohteisiin. Käytettävä yksityistie sekä työmaatiet ovat sora- ja murskepintaisia.

Jälkihoidon yhteydessä alue siistitään. Vanhaa ottoalueen pohjaa käytetään jatkossa myös varastoalueena soveltuvin osin. Matalien luiskien loiventamisessa käytetään alueella syntyviä ylijäämämaita, joista muotoillaan keskimäärin 1:2,5 kaltevuudella oleva luiska kallion rintaukseen. Ottamisalueen pohjalla kumpareet ja harjanteet luovat pintamuotojen vaihtelua ja elävöittävät maisemaa. Louhoksen pohja muotoillaan sade- ja sulamisvesien poisjohtamiseksi alueelta. Alueella ovat tiivistyneet kohdat, kuten tieurat möyhennetään ja pehmennetään. Varastoalue, louhoksen pohja ja luiskat verhoillaan alueelta kuorituilla pintamailla ja ylijäämämassoilla. Ottamisalueelle puusto uudistetaan luontaisesti. Jyrkkien pysyvien jyrkänteiden päälle asennetaan kiinteä teräsverkkoaita.

Kyseisellä ottamispaikalla on toimintaa ollut jo kymmenien vuosien ajan, joten kyseessä on vanhan toiminnan jatkaminen. Suunnitelmassa esitetyllä maa-ainesten otolla ei ole huonontavaa vaikutusta alueen ympäristöarvoihin nykytilanteeseen verrattuna. Lähiympäristö on pääasiassa teollisuus- ja metsätalousaluetta. Ottamisalueella, eikä sen välittömässä läheisyydessä ole maisemallisia tai muita suojeluvaroja, eikä metsälain 10 § mukaisia metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Ottamisalue ei näy kauaksi alueen mäkisyyden ja metsäisyyden vuoksi. Alueelta ei ole näköyhteyttä asuinrakennuksiin, vapaa-ajanasuntoihin eikä yleiselle tielle. Ottamistoiminnalla ei ole vaikutuksia seudun kaukomaisemakuvaan. Ottamissuunnitelmassa esitetyn arvion perusteella päiväaikaiset melutasot eivät ylitä valtioneuvoston antamia päiväaikaisen ympäristömelun ohjearvoja lähimpien kiinteistöjen pihaluilla. Räjähdyksistä aiheutuva ääni on lyhytkestoista, eikä se suurella todennäköisyydellä aiheuta vaurioita lähimmissä kohteissa. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan haittaa vesistöjen tilaan. Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta ilman laatuun laitoksen ulkopuolella. Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä välittömässä

läheisyydessä ole pohjavesialueita. Toimintaan arvioidaan liittyvän vähän riskejä.

Louhinta ja murskaus

Lupaa haetaan muuhun kivenlouhintaan ja murskaukseen. Muu kivenlouhinta käsittää kiviaineksen louhintaa siten, että kiveä hyödynnetään murskeen raaka-aineena. Alueella tuotetaan eri murskelajitteita keskimäärin n. 14 000 m³/v (15 v jaksolla).

Louhintatyö koostuu porauksesta, räjäytyksestä ja kiven rikotuksesta murskaukseen sopivaksi. Porauskalustona käytetään poravaunua. Ylisuurten lohcareiden rikotusta tehdään kaivinkoneeseen kiinnitetyllä hydraulisella iskuvasaralla. Louhinta suoritetaan tavanomaisena pengerialueena (poraus ja panostus). Louhintajyrkkyytenä käytetään 5:1–8:1. Louhinnassa käytettävä räjähdysaine tuodaan paikalle ennen räjäytystä. Alueella ei säilytetä räjähdysaineita.

Murskaus suoritetaan siirrettävällä murskauslaitoksella. Laitos koostuu yleensä esimurskaimesta, välimurskaimesta ja yhdestä tai useammasta jälkimurskaimesta sekä seulastosta. Murskeen siirtoon ja kuormaukseen käytetään pyöräkuormaajaa. Valmis murske kuljetetaan raskaan liikenteen ajoneuvoilla. Murskaaminen suoritetaan louhoksen pohjalla. Murskaamo sijoitetaan mahdollisimman alhaiselle tasolle ympäröivään maastoon nähden ja mahdollisimman lähelle louhintaseinämää.

Louhoksella on toimintaa (louhinta, murskaus ja kuljetukset) ympäri vuoden. Alueella suoritetaan louhintaa ja murskausta pääasiassa 1-2 vuoden välein ja menekin mukaan toimintajaksoja voi olla myös kaksi kertaa vuodessa. Louhinta- ja murskausjakso kestää kerrallaan 1-2 viikkoa. Räjäytyskertoja on yleensä 1-2 louhintakertaa kohden.

Louhintaa ja murskausta suoritetaan arkisin (maanantaista perjantaihin) seuraavasti:

- Murskaamista klo 7.00-22.00
- Poraamista klo 7.00-21.00
- Rikottamista klo 8.00-18.00
- Kuormausta ja kuljetusta klo 6.00-22.00

Lisäksi

- Koneiden ja laitteiden mahdollisia kunnossapitotöitä saatetaan tehdä viikonloppuisin ja öisin
- Satunnaisesti kuormausta ja kuljetusta tehdään myös lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7.00-18.00
- Tuotteiden myyntikuljetuksia tehdään ympäri vuoden, asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Tuotevarastokasat sijoitetaan melusteiksi n. 10-20 m:n etäisyydelle laitoksesta häiriintyvien kohteiden suuntaan ja niistä tehdään n. 6-8 m korkeita. Pintamaakasat sijoitetaan melusteiksi ottamisalueen reunamille. Edellä mainitulla sijoittelulla saadaan muodostettua 8-12 m korkea meluste lähimpien häiriintyvien kohteiden suuntaan. Ottosuunnitelmassa esitettyjen arvioiden mukaan lähimpien kiinteistöjen kohdalla melutaso laskee melun ohjearvon alapuolelle melusteenä toimivien jyrkän kallioseinämän sekä pintamaa- ja varastokasojen vuoksi.

Räjäytyksistä aiheutuva värinä on lyhytkestoista, eikä se oikein suunniteltuna ja suoritettuna aiheuta vaurioita lähimmissä kohteissa. Ennen toiminnan aloittamista arvioidaan räjäytyksistä syntyvän värinän aiheuttamia vaikutuksia ja määritellään toimenpiteet, jotka tarvitaan vahinkojen välttämiseksi. Mahdollisissa häiriintyvissä kohteissa on syytä pitää katselmus ja dokumentointi. Alueella tehdään koeräjäytyksiä ja värinämittauksia tarvittaessa.

Suurin osa kiviainestuotannon pölypäästöstä on halkaisijaltaan yli 10 µm hiukkasia, jotka laskeutuvat lähelle päästölähdettä. Yleensä yli 300 m:n etäisyydellä murskauslaitoksesta olevissa kohteissa murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja. Porauskalustona käytetään poravaunua, joka on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Siirrettävänä murskaimena käytetään Tielaitoksen luokituksen mukaista B- luokan murskauslaitosta. Kyseisellä murskaamalla sallittu leijuma vapaassa tilassa kahden tunnin aikana (0,4 mg³, 2 tuntia) alitetaan 150 m:n etäisyydellä laitoksesta. Pölyn haitallista leviämistä vähennetään kuljettimien koteloinneilla ja kiviaineksen kastelulla silloin kun lämpötila on nollan yläpuolella. Tarvittaessa laitoksen pölyävät kohteet sekä kuormat ja varastokasat kastellaan vedellä. Työmaateiden pölyämistä torjutaan kastelemalla vedellä, sekä säännöllisellä teiden kunnostamisella. Toiminnasta aiheutuvat hengittävien hiukkasten päästöt (PM10) eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 711/2001 säädettyjä raja-arvoja ulkoilmassa lähimpien vakituisten- ja vapaa-ajanasuntojen piha-alueilla. Laitoksen toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta ilman laatuun laitoksen ulkopuolella.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Asian vireilläolosta on kuulutettu Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus on julkaistu 21.12.2023. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 21.12.2023 – 27.1.2024. Niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on lisäksi tiedotettu erikseen kirjeellä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen ELY-keskukselta ja kunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluiden ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta terveydensuojeluviranomaisen lausunnon 24.1.2024, jossa todetaan seuraavaa:

” Pöly

Pienhiukkaspitoisuus ei saa ylittää asutulla alueella valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017) annettuja terveyshaittojen ehkäisemiseksi annettuja raja-arvoja. Laitoksen suojauksissa ja sijoittelussa tulee huomioida, mitä pölyämisen rajoittamisesta on säädetty murskausasetuksen (800/2010) 4 §:n 1, 2 ja 3 momenteissa.

Pohjavesiensuojelu

Toiminnassa ja ympäristöluvassa tulee huomioida, mitä valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) (murskausasetuksessa) on säädetty maaperän ja pohjaveden suojelusta. Toiminta tulee järjestää siten, ettei hakemuksessa mainitun talousvesikaivon vesi pilaannu. (9 §, 10 §.)

Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi, joten toimijalla on oltava imeytysainetta. Päästöstä on välittömästi ilmoitettava kunnan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaviranomaiselle.

Melu

Melusta johtuvaa haittaa voi vähentää ja rajoittaa seuraavilla lupamääräyksillä:

- Päivittäinen toiminta-aika rajataan hakemuksen mukaisesti, kuitenkin sillä lisäyksellä, että murskauksen lisäksi ei sallita myöskään rikotuksia eikä räjäytyksiä arkipyhinä eikä joulun tai juhannuksen aikaan.
- Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton melumittaus.

Ympäristöterveysvalvonnan mielestä yhteisluvan myöntämiselle ei ole estettä, etenkin kun hanke sijoittuu vähintään 300 metrin etäisyydelle lähimmästä häiriintyvästä kohteesta eikä se sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Erityistä terveyshaittaa ei ole, kun ympäristölupamääräyksissä huomioidaan, mitä murskausasetuksessa

toiminnan sijoittamisesta ja suojaustoiminnasta ja eri päästöjen torjumisesta sanotaan. Hankealueen etäisyyden takia lähimmän kaivon vedelle ei oleteta aiheutuvan laatuhahtaa hakemuksen kaltaisen toiminnan seurauksena. Toiminta ei aiheuta merkittäviä terveysvaikutuksia senkään takia, että toiminta ei ole jatkuvaa.”

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut hakemuksesta 28.2.2024 päivätyn lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

”Itse ottamisalueella ei ole luonnonsuojelualueita tai muita ELY-keskuksen tiedossa olevia luonnon-, maiseman- tai vesiensuojelun kannalta arvokkaita kohteita.

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Kuitenkin ottoalueelta 240 m koilliseen sijaitsee talousvesikaivo. ELY-keskus katsoo, että ennen ottotoiminnan jatkamista, oton päätyttyä ja tarvittaessa, tulee kaivosta otetusta vesinäytteestä tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Tarvittaessa vesipinnan korkeus tulee mitata. Jos pohjaveden laadun todetaan muuttuneen, voi valvontaviranomainen määrätä luvan haltijan ottamaan lisänäytteitä tai tarkentamaan analyysivalikoimaa.

Edelliset seikat huomioiden, ilmoittaa ELY-keskus pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista ja kiviaineksen murskausta mahdollisena asiakohdassa mainitulla alueella.

Kivenmurskaamon osalta on noudatettava valtioneuvoston asetusta (ns. Muraus-asetus) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

Lisäksi toiminnassa tulee huomioida myös Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö – julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 ”Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) – Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa” esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice) suosituksia.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Maa-ainesten otossa tulee huomioida ympäristöministeriön ohjeistus (Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestäväään käyttöön. Ympäristöministeriön julkaisu 2023:30).”

Hakijan vastine

Hakija ei ole antanut vastinetta annettuihin lausuntoihin.

Oheismateriaali:

- Sijainti- ja suunnitelma-aluekartat

Lisätiedot Ympäristösihteeri Saara Lind, puh. 044 733 5806

Päätösehdotus

Vs ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää hakijalle maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan haettuun kokonaisuutensa 210 000 m³ kalliokiviaineksen ottamiseen sekä muuhun kiven louhintaan ja murskaukseen kiinteistöllä Rasila 931-401-1-573, Viitasaari. Lupa myönnetään 10 vuodeksi.

Hakemuksessa ja 18.10.2023 päivätyssä ottamissuunnitelmassa esitetyn lisäksi tulee ottamisessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Alueelle tulee sijoittaa kiinteä koordinaattipiste, jonka koordinaatit ja korkeustieto tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomaiselle on toimitettava tieto, missä koordinaattijärjestelmässä ja korkeusjärjestelmässä pisteen tiedot on annettu.

Alueelle tulee sijoittaa riittävä määrä korkeusmerkkejä, joista ottotason arviointi on mahdollista suorittaa.

Ottamis- ja kaivalueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Jyrkät vaaralliset reunat tulee suojata lippusiimalla tai vastaavalla. Ottamisalueelle tulee asentaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. luvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista.

Alueella pidetään aloitustarkastus ennen toiminnan aloittamista, missä käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

2. Alin sallittu ottotaso on +131 (N2000), kuitenkin vähintään 2 metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella.

3. Louhinta- ja murskaustyön aikana tulee riittävin varoitusilmoituksin ja muutoinkin huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Ottoalueen vaaralliset reunat tulee suojata

näkyvästi varoituskyltein sekä lippusiimoin tai suoja-aidoin toiminta-aikana alueella liikkuvien turvallisuuden varmistamiseksi.

4. Mikäli sade- ja sulamisvedet eivät imeydy louhinta-alueelle, tulee vedet johtaa hallitusti laskeutusaltaan kautta maastoon.

5. Toiminnan ajalliset rajoitukset

Poraaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–21

Räjäytykset ja rikotus on sallittu arkipäivisin klo 8–18

Murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–22

Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 6–22 ja poikkeustilanteissa lauantaisin klo 8–20 välisenä aikana.

Murskausta ja louhintatoimintaa ei saa harjoittaa arkipyhinä, joului-, uudenvuoden- tai juhannusaattona.

6. Meluhaittojen ehkäisy

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22–7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dB.

Toiminta tulee sijoittaa alueella siten että kaivannon reunat ja varastokasat ehkäisevät mahdollisimman tehokkaasti melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Haitallista melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin ja muilla vastaavasti ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on tarvittaessa rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Jos määrättyjen meluohjearvojen ylittymistä on syytä epäillä, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan melumittaus lähimmillä asuinkiinteistöillä toiminnan aikana. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ohjearvojen mukaiselle tasolle. Tarvittaessa melumittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

7. Tärinähaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista. Tärinähaittojen ehkäisy toteutetaan ottamissuunnitelman mukaisesti. Mikäli tarvetta ilmenee, toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä selvittää vaurioiden määrä ja laatu.

8. Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aiheutta epäillä raja-arvon ylittävän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin pölyhaittojen vähentämiseksi raja-arvon mukaiselle tasolle. Tarvittaessa pölymittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.

9. Ottamisalueen läheisyydessä olevan talousvesikaivon tarkka sijainti tulee määrittää ja ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

Kaivon veden laatu tulee määrittää ennen ottotoiminnan aloittamista, kolme vuotta aloittamisen jälkeen ja ottotoiminnan päättyessä. Vesinäytteestä määritetään seuraavat ominaisuudet: haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/ TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Tarvittaessa vesipinnan korkeus tulee mitata.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

Jos veden laadun todetaan muuttuneen, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan viranomaisen määräämät lisäanalyysit.

10. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty paitsi murskaus- ja louhintatoiminnan aikana. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi on pohjavedelle tai maaperälle

vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

Murskaus- ja louhintajakson aikana alueelle sijoitettavat polttoainesäiliöt tulee olla lukittavia sekä ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella varustettuja. Niiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne tulee sijoittaa lujiin ja tiiviisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus on suurempi kuin polttoainesäiliöiden tilavuus. Tällöin suoja-altaat tulee varustaa katoksilla tai sadeveden poistoja erotuslaitteilla. Altaisiin kertynyt vesi poistetaan säännöllisesti.

Toiminnassa tarvittavat voiteluöljyt ja muut vaaralliset aineet tulee säilyttää omissa astioissaan tiivispohjaisessa lukittavassa varastokontissa tai vastaavassa. Murskaus- ja louhintajakson loputtua polttoainesäiliöt tulee siirtää alueelta pois.

11. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on alueelle varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia.
12. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet kuten öljyiset jätteet tulee varastoida omissa selkeästi merkityissä astioissaan ja säilyttää suljetussa tilassa, huoltovaunussa tai kontissa ennen toimittamista hyväksytyyn vastaanottoon.
13. Ottamisen päätyttyä alue tulee maisemoida suunnitelman mukaisesti. Ottoalueen reunoille jäävät 1,5 m korkeammat ja 1:2 kaltevuutta jyrkemmat reunat ja muut vaaralliset reunat tulee suojata pysyvästi teräsaidalla. Jälkihoitotoimet on saatettava loppuun tämän luvan voimassaolon aikana.
14. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymistä ja parhaiden ympäristökäytänteiden (BEP) kehittymistä sekä varautua niiden käyttöönottoon.
15. Ennen kunkin toimintajakson aloittamista murskausasema esitetään toimintakunnossa ja ilmoitetaan työmaavastuuhenkilöiden tiedot ympäristönsuojeluviranomaiselle.

16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta, tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta tulee pyydettyä esittää valvontaviranomaiselle. Yhteenveto laitoksen tarkkailusta ja kirjanpidosta on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Otetun maa-aineksen määrä ja laatu on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti viemällä tiedot maa-aineslain 23 b §:n tarkoittamaan tietojärjestelmään (NOTTO).

17. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista keskeyttämisistä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selvitettävä tarvittavat ympäristönsuojelutoimet, jotka alueella on tarpeen tehdä.

18. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle. Henkilöstön käytössä tulee olla toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuhenkilö

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Ottaminen voidaan aloittaa lupamääräyksiä noudattaen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 16 200 euron vakuus lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia.

Luvan myöntämisestä ei katsota aiheutuvan ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa haitallista seurausta tai sen vaaraa, vaan tämänhetkisen tiedon mukaan luvan myöntämisen edellytykset

täyttyvät. Lupa myönnetään 10 vuodeksi vaikka hakemuksessa esitettiin 15 vuoden lupaa yritystoiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen perusteella. Maa-aineslain mukaan 10 vuotta pidempi lupa voidaan myöntää erityisistä syistä (10§): jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi sekä siitä syystä, että ottaminen kohdistuu maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. Hakemus ei täytä kyseisessä pykälässä esitettyjä erityisiä syitä.

Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla.

Hakemuksessa ja suunnitelmissa esitetty toiminta on järjestetty murskaus- ja louhintatoimintojen yleisesti käytössä olevien hyvien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudatetaan tässä luvassa annettuja määräyksiä, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maan tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä.

Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3 §:n mukaan kivenlouhimo ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että niiden etäisyys asuinrakennukseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen on vähintään 300 metriä. Tämä etäisyys kohteessa täyttyy. Laitos ei sijoitu tärkeälle tai muuten vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella tai sellaisen välittömään läheisyyteen. Ottoalueen reunasta noin 240 metrin päässä sijaitsee talousvesikäytössä oleva kaivo. Kaivon veden laatua ja vesipinnan tasoa tarkkaillaan luvan aikana. Alueella ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia lajeja ja luontotyypppejä. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaara voidaan estää annetuilla määräyksillä. Rajoituksilla on haluttu varmistaa, että toiminnasta ei aiheutuisi alueen asukkaille kohtuutonta räsytystä, terveyshaittaa tai viihtyisyyshaittaa. Haittojen rajoittamiseksi on asetettu toiminta- ja aikarajoituksia sekä annettu määräyksiä toiminnan sijoittamisesta, suojauksesta sekä tarkkailusta.

Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Lausuntojen huomiointi

Saapuneet lausunnot on otettu huomioon lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä.

Lupamääräysten 1–18 yksilöidyt perustelut

Lupamääräykset 1, 3

Lupamääräykset on annettu alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 2, 4

Lupamääräykset on annettu haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

Lupamääräykset 5–6

Meluhaittojen ehkäisemiseksi on rajoitettu toiminta-aikoja sekä määrätty melupäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja meluvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräys 7 on annettu toiminnan haitallisten tärinävaikutusten ehkäisemiseksi ja niiden selvittämiseksi.

Lupamääräys 8 on annettu pölyhaittojen ehkäisemiseksi asuinalueilla ja määrätty pölypäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja pölyvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräykset 9-11

Määräykset on annettu pohja- ja pintaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Kaivoveden näytteenoton lupamääräyksillä seurataan talousvesikäytössä olevan kaivon vedenlaatuun. Kaivo sijaitsee noin 240 m päässä ottoalueen reunasta.

Lupamääräys 12

Määräys on annettu asianmukaisen jätehuollon turvaamiseksi ja alueen roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 13

Lupamääräys on annettu maaperän pilaantumisen- ja maisemahaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi sekä alueen turvallisuuden varmistamiseksi ottotoiminnan päättymisen jälkeen.

Lupamääräys 14

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskeva määräys on annettu ympäristönsuojelulain nojalla.

Lupamääräykset 15-17

Määräykset on annettu valvonnan toteuttamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 18

Määräykset on annettu poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseksi.

Ottamisen aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta voidaan sallia, koska toiminta on jatkoa aikaisemmalle kalliin louhinnalle. Päätöksen täytäntöön panon ei tästä syystä katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSA OLO

Lupa on voimassa 30.4.2034 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan.

Tarkastusmaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 4111 euroa. Maksuun lisätään hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20 ja 23 §.

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6 ja 7 §.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27, 42, 43, 44, 47a, 48, 49, 52, 53, 58,

62, 66, 70, 83 - 87, 96, 190 ja 191 §.

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 ja 11 - 15 §.

Jätelaki (646/2011) 12, 13, 15, 72, 118 §.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen

ympäristönsuojelusta (800/2010).

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011).

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen maa-ainestaksa (Ympäristölautakunta

27.6.2023 § 52).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

26

Maa-ainesten oton keskeyttämisen pysyttäminen ja lisämaksujen periminen / Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
170/11.01.00.01/2024

Ympäristösihteeri on tehnyt 13.3.2024 maa-aineslain (555/1981) 15 §:n perusteella maa-ainesten oton keskeyttämisen kiinteistöllä Pirttikangas 931-412-5-84 maa-aineslupan kokonaisottomäärän ja alinta ottotasoa koskevan lupamääräyksen noudattamatta jättämisen perusteella.

Viitasaaren ympäristölautakunta on kokouksessaan 11.2.2014 §14 myöntänyt maa-ainesten ottoluvan kiinteistölle Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari. Maa-aineslupa on myönnetty haetun mukaisesti 50 000 k-m³ kokonaisottomäärälle. Lupa päättyy 30.3.2024.

Luvanhaltijan tulee vuosittain ilmoittaa lupa-alueelta otettujen maa-ainesten määrä joko maa-ainestietojärjestelmään (NOTTO) tai valvontaviranomaiselle. Valvonnan yhteydessä huomattiin, että luvanhaltija ei ole ilmoittanut ottotietoja järjestelmään vuosien 2018-2023 osalta. Luvanhaltijaa kehoitettiin puhelimitse ja sähköpostitse 12.3.2024 saattamaan vuosittaiset ottotiedot ajan tasalle järjestelmään. Luvanhaltija ilmoitti järjestelmään vuoden 2023 tiedot ja sähköpostitse ympäristösihteerille vuosien 2018-2022 tiedot. Ottotietojen päivittämisen yhteydessä selvisi, että maa-aineslupan mukaiselta ottoalueelta on otettu hiekkaa ja soraa yhteensä 99287 k-m³. NOTTO-järjestelmään ilmoitetut ottomäärät ylittävät maa-ainesluvassa myönnetyn kokonaisottomäärän 49 287 k-m³:llä.

Maa-ainesten oton keskeyttämisen jälkeen luvanhaltijalta saapui sähköpostitse uudet, NOTTO-järjestelmään aiemmin ilmoitetuista ottomäärästä poikkeavat, ottomäärät koskien vuosien 2015-2017 ottoa. 14.3.2024 saapuneen sähköpostin mukaan vuoden 2015 ottomäärä on 8571,45 tn (4285,73 k-m³), vuoden 2016 ottomäärä 18210,12 tn (9105,06 k-m³) ja vuoden 2017 ottomäärä 18062,78 tn (9031,39 k-m³). Ero luvanhaltijan aikaisemmin järjestelmään ilmoittamien ja nyt ilmoitettujen korjattujen ottomäärien välillä on 18 064,55 k-m³:ä. Näiden ottotietojen mukaan laskettuna luvan mukainen kokonaisottomäärä on ylitetty 31 222,45 k-m³:llä. Pyydettyä selvitystä aikaisemmin ilmoitetusta poikkeaviin ottomääriin luvanhaltija ilmoitti, että erot johtuvat virheistä ja aikaisemmin ilmoitetut luvut on ilmoitettu väärin. Luvanhaltija ei ole kuitenkaan antanut selvitystä mistä virheistä erot johtuvat.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

Lupa-aluetta koskevan maanmittauslaitoksen keilausaineiston perusteella luvan eteläisemmällä alueella on otto paikoitellen ulotettu luvassa määrätyn alimman sallitun ottotason alapuolelle.

Luvanhaltijan tulee olla selvillä maa-ainesluvan lupamääräyksistä ja luvanhaltija on vastuussa maa-ainesluvan noudattamisesta kaikissa olosuhteissa.

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 4596815

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta pysyttää ympäristösihteerin tekemän maa-ainestenoton keskeyttämisen kiinteistöllä Pirttikangas 931-412-5-84.

Ympäristölautakunnan hyväksymän maa-ainestaksan (27.6.2023 § 52) mukaan mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti. Vastaava oikeus kunnalla on, jos maa-aineksia otetaan maa-ainestaksan 2.3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaisesti.

Vuosittainen valvontamaksu on määritelty jakamalla lupapäätöksessä myönnetty kokonaisottomäärä 50 000 k-m³:ä luvan voimassaoloajan vuosien (10) määrällä. Koska luvan mukainen kokonaisottomäärä on ylitetty NOTTO-järjestelmään ja ympäristösihteerille ilmoitettujen ottomäärien mukaan 49 287 k-m³:llä, peritään luvanhaltijalta valvontamaksua sillä perusteella lisää 985 €.

Lisäksi peritään maa-ainestaksan 6.1 kohdan mukaisesti valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan tekemästä maa-ainesten otton keskeyttämisspätöksestä 180 €.

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristö-
lautakunta

02.04.2024

27

Ilmoitusasiat / Ympäristönsuojelu

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 02.04.2024
14/00.01.02/2024

1.

Afry

- Pihtiputaan Lämpö ja Vesi Oy, Pihtiputaan jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailu vuonna 2023.

2.

Eurofins

- L&T Ympäristöpalvelut Oy:n Pihtiputaan jätteenkäsittelylaitoksen velvoitetarkkailu 2023.

3.

Etelä-Pohjanmaan ely-keskus

- Sähköpostit 29.1. ja 31.1.2024 koskien Viitasaaren, Kannonkosken, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Pihtiputaan kuntien YLVA-tietojen tarkistamista ympäristövahinkorahastolain (YVRL, 1262/2022) toimeenpanoa varten

4.

Ympäristösihteeri I

- Viranhaltijapäätökset ajalla 20.2. – 11.3.2024 § 2 - 5, **oheismateriaali.**

5.

Saarijärven kaupunginvaltuusto

- Pöytäkirjanote 18.3.2024 § 27 / Ympäristösuojelun liittyminen Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluihin 1.1.2025 alkaen.

Päätösehdotus

Vs. ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja:

Lautakunta merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Muutoksenhaku

Toimenpiteet